

TURKU
ÅBO

Turun kaupungin tilinpäätös 2023

Tilinpäätöksen valmistelu- ja käsittelyaikataulu

Tilinpäätöksen ennakkotietona annetaan kaupunkitasoinen ennakkotieto tuloksesta ja rahoitusasemasta. Toimielinkohtaiset ja toimielimissä käsitellyt talousarvion toteutumistiedot raportoidaan kaupunginhallitukselle 25.3.2024 tilinpäätökseen sisältyvinä.

12/2023

14.12.2023

Ohjeet
palvelukokonaisuuksille

14.12.2023

Teams-pohjat valmiit

1/2024

2/2024

12.2.2024

Tilinpäätöksen
ennakkotieto
KV seminaari

7.2.2024

Taseyksiköiden
tilinpäätöslaskelmat
valmiit

12.2.2024

Emokaupungin
tilinpäätöslaskelmat
valmiit

16.2.2024 Toimielinten
toiminnallisten ja
taloudellisten tavoitteiden
toteutumistiedot
täytetty Teamsissä

26.2.2024 mennessä
toimielimet käsitelleet
talousarvio toteutumis-
vertailut

3/2024

13.3.2024

Konsernitilinpäätöksen
laskelmat valmiit

25.3.2024

Kaupungin tilinpäätöskirjan
allekirjoitus sähköisessä
muodossa KH

4–5/2024

13.5.2024

KV-seminaari

6/2024

10.6.2024

Tilintarkastuskertomus,
tarkastuslautakunnan
arviointiraportti,
tilinpäätöksen
hyväksyminen sekä
vastuunvapauden
myöntäminen
KH

17.6.2024

Tilinpäätöksen
hyväksyminen ja
vastuunvapaus, tilikauden
tuloksen käsittely,
tilintarkastuskertomus ja
tarkastuslautakunnan
arviointiraportti
KV

Sisällys

Turku vuosi 2023 »

Tuloksen muodostuminen »

Rahoitusasema »

Talousarvion toteutuminen »

Turku konserni »

Toimintasuunnitelmien nostot »

Turku vuosi 2023

[Toimintaympäristö »](#)

[Kaupungin henkilöstö »](#)

Turun kaupungilta positiivinen tulos

- **Tilikauden ylijäämää** kertyi 32,5 miljoonaa euroa. Eroa tammikuun tarkennettuun ennusteeseen (20,8 milj. euroa) on noin 12 milj. euroa. Toimintakate toteutui noin 9 milj. euroa ja rahoitustuotot ja -kulut noin 3 milj. euroa ennustettua paremmin.
- **Toimintakatteen vertailukelpoinen kasvu** tilinpäätöksestä tilinpäätökseen (2022–2023) olisi noin 10,6 %.
- Kaupungin tulee jatkaa toimintakatteen kehitystä **hillitsevien toimenpiteiden** valmistelua.
- **Venäjän hyökkäyssodan** negatiivinen vaikutus suhdannekehitykseen ja yleiseen taloustilanteeseen jatkuu.
- **Energiapulan** kirittämä inflaatio, nollakorkojen päättyminen ja talouden lievä taantuminen vaimentavat edellisvuosien kovaa rakentamisen vauhtia ja kuluttajien luottamusta.
- **Työllisyyden** hyvä kehitys on hidastunut ja kasvu vaimentunut.

Turun toimintaympäristö

	2023	2022	Muutos
Väestönmäärä	201 889	197 900	+3 989
Muunkielisten osuus %	15,3 %	13,8 %	1,5 %-yks.
Kuntien välinen nettomuutto	1 430	1 425	+5
Työttömyysaste %, joulukuu	13,0	12,3	+0,7 %-yks.
Työmarkkinatuen kuntaosuus	22,1	21,7	+0,4 M€
Rakentamisen luvat	1 243	1 708	-465
Myönnetyt rakennusluvut, asuntojen lukumäärä	1 883	4 042	-2 159

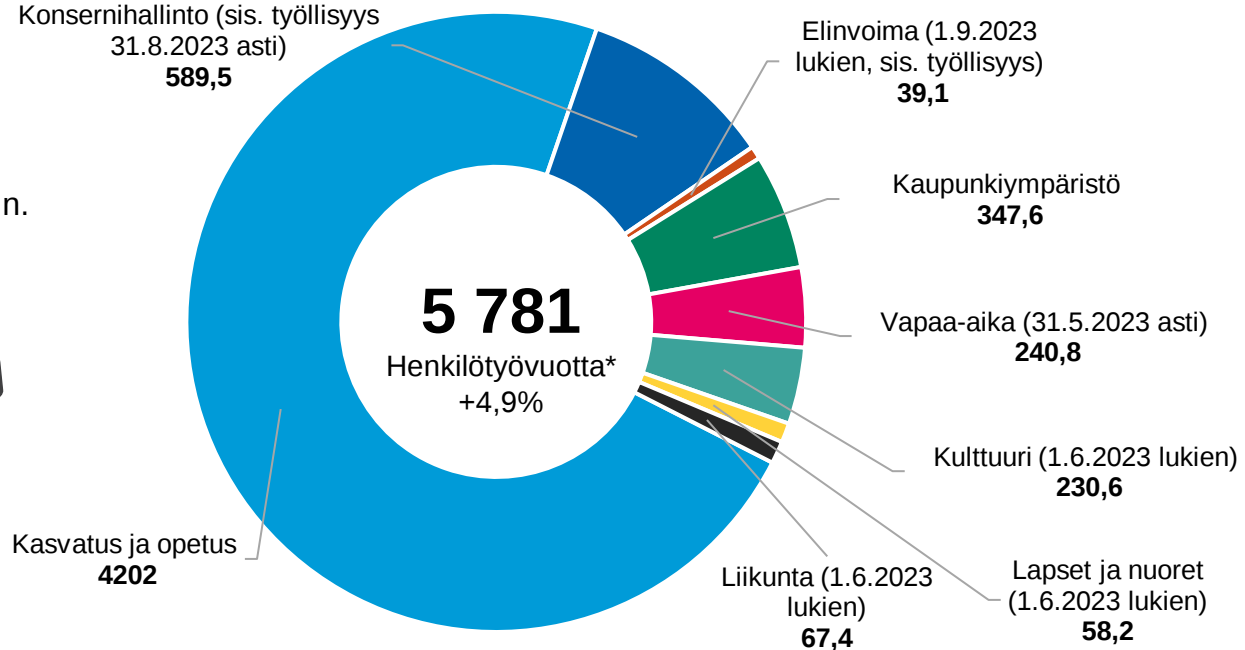

Kaupungin henkilöstö (1/2)

ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita

Kaupunki oli
vuonna 2023 työpaikka n.

7 000:lle

*Keskusvaalilautakunta 1,7 HTV,
Revisiotoimisto 4,0 HTV

Työvoiman käyttö ja henkilöstökulut (1/2)

Kaupungin henkilöstö ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita	2023	2022
Henkilötyövoima raportointijaksolla	5 781,0	5 510,9* (10 362,0)
Työvoiman muutos ed. vuodesta, HTV	+270,1* (+4,9 %)	

Palkkakulut palkat ja palkkiot ilman työllistettyjä	2023	2022
Palkat ja palkkiot, milj. euroa**	254,2	231,2* (440,6)
Palkat ja palkkiot, muutos ed. vuodesta, milj. euroa	+23,0* (+9,9 %)	

Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85%, 11,8 milj. euroa. Vaikutus henkilösivukuluineen on yhteensä 14,3 milj. euroa.

*Vertailuluvuissa on huomioitu organisaatiomuutokset, vaikutus yhteensä -4 851,1 htv:

- Hyvinvoinnin palvelukokonaisuuden koko henkilöstön siirto Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (-4 077,4 htv)
- Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen koko henkilöstön siirto Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (- 564,2 htv)
- Konsernihallinnon ja työllisyyspalveluiden henkilöstösiirrot Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (-194 htv)
- Vapaa-ajan palvelukokonaisuuden matkailupalveluiden liikkeenluovutus Visit Turku Archipelago Oy:lle 1.1.2023 lukien (-15,5 htv)

**Palkat ja palkkiot oikaistuna sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja muilla henkilöstömenojen korjauseurilla.

Työvoiman käyttö ja henkilöstökulut (2/2)

Kaupungin henkilöstö kaikki palvelussuhteet, sis. työllistetyt ja harjoittelijat	2023	2022
Henkilötyövoima raportointijaksolla	6 191,4	5 803,1* (10 675,9)
Työvoiman muutos ed. vuodesta, HTV	+388,3* (+6,7%)	
Henkilöstökulut kaikki palvelussuhteet, sis. työllistetyt ja harjoittelijat	2023	2022
Henkilöstökulut, milj. euroa	329,3	300,0 * (564,8)
Henkilöstökulut, muutos ed. vuodesta, milj. euroa*	+29,3* (9,8 %)	
Palkat ja palkkiot, milj. euroa**	262,8	238,5* (447,9)
Palkat ja palkkiot, muutos ed. vuodesta, milj. euroa*	+24,3* (10,2 %)	

Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85%, 11,8 milj. euroa. Vaikutus henkilösivukuluineen on yhteensä 14,3 milj. euroa.

*Vertailuluvuissa on huomioitu organisaatiomuutokset, vaikutus yhteensä -4 872,8 htv:

- Hyvinvoinnin palvelukokonaisuuden koko henkilöstön siirto Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (- 4 098,8 htv)
- Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen koko henkilöstön siirto Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (- 564,5 htv)
- Konsernihallinnon ja työllisyyspalveluiden henkilöstösiirrot Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien (-194 htv)
- Vapaa-ajan palvelukokonaisuuden matkailupalveluiden liikkeenluovutus Visit Turku Archipelago Oy:lle 1.1.2023 lukien (-15,5 htv)

Henkilöstökulujen vertailuluvusta on vähennetty:

- Hyvinvoinnin palvelukokonaisuuden henkilöstökulut 2022: (222,4 milj. euroa)
- Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen henkilöstökulut 2022: (33,6 milj. euroa)
- Konsernihallinnosta siirtyneen 194 henkilön henkilöstökulut 2022: (8,1 milj. euroa)
- Vapaa-ajan palvelukokonaisuuden matkailupalveluiden henkilöstökulut 2022: (0,7 milj. euroa)

**Palkat ja palkkiot oikaistuna sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja muilla henkilöstömenojen korjauserillä.

Kaupungin henkilöstö (2/2)

- **Henkilötyövuosina** mitattu työvoiman käyttö ilman työllistettyjä, oppilaita tai harjoittelijoita, uudelleen-sijoituskokeilijoita ja ns. vajaakuntoisten työllistämistöissä olevia aikajaksolla 1.1.–31.12.2023 oli 5 781,0.
- **Organisaatiomuutokset** huomioiden henkilöstön työvoiman käyttö ilman työllistettyjä, oppilaita/harjoittelijoita, uudelleensijoituskokeilijoita ja ns. vajaakuntoisten työllistämistöissä olevia nousi noin 270 henkilötyövuodella (+4,9 %) edeltävään vuoteen verrattuna.
- Kun **keväällä 2022 toteutuneet kunta-alan lakot** huomioidaan vuoden 2022 vertailuluvussa, kasvua henkilötyövoiman käytössä vuonna 2023 on 180,8 henkilötyövuotta.
- **Eniten kasvua henkilötyövoiman käytössä** on kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa, jossa työvoiman käyttöön on vaikuttanut varhaiskasvatuksessa kesällä 2022 voimaan tullut lapsen tukea koskeva lakimuutos, alle 3-vuotiaiden lasten määrä sekä palvelun kysynnän kasvu sekä perusopetuksen että valmistavan opetuksen osalta.
- **Konsernihallinnon ja kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden** henkilötyövoiman käytön kasvu on suunniteltua vähäisempää, mikä johtuu viivästyneistä rekrytoinneista ja henkilöstön saatavuushaasteista.
- **Henkilöstökulut** vuonna 2023 olivat yhteensä 329,3 milj. euroa, josta palkat ja palkkiot oikaistuna sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja muilla henkilöstömenojen korjauserillä olivat 262,8 milj. euroa ja henkilösivukulut yhteensä 66,4 milj. euroa. Organisaatiomuutokset huomioiden henkilöstökulut nousivat 29,3 milj. euroa (+9,8 %) edellisestä vuodesta, palkkojen ja palkkioiden nousu oli 24,3 milj. euroa (+10,2 %).
- **Palkkamenojen kehitykseen** vaikuttavat henkilötyövuosien muutosten lisäksi kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa määritellyt sopimuskorotukset. Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85 %, 11,8 milj. euroa. Vaikutus henkilösivukuluineen on yhteensä 14,3 milj. euroa.

Tuloksen muodostuminen

Avainlukuja »

Kulujen ja tuottojen jakauma »

Tuloslaskelma »

Verotulot ja valtionosuudet »

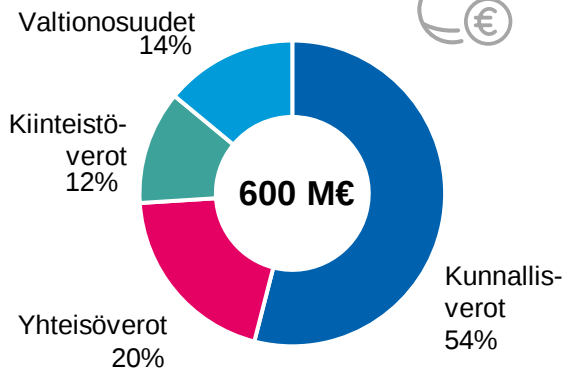
Kertyneet yli- ja alijäämät »

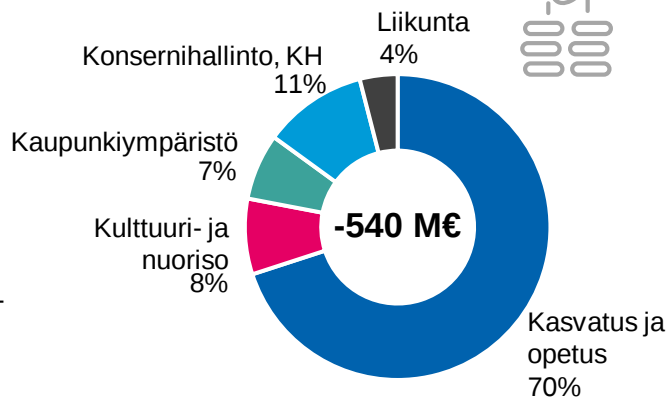
TURKU

Vuosi 2023 tiivistettynä

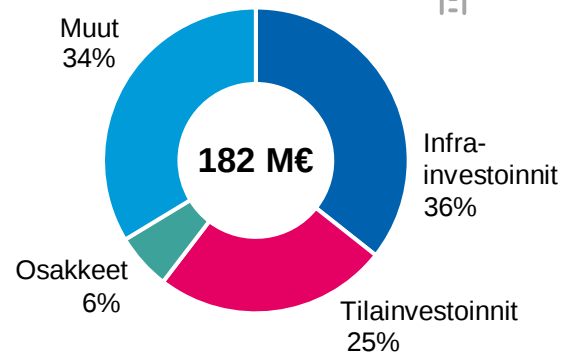
Verorahoitus

Toimintakate

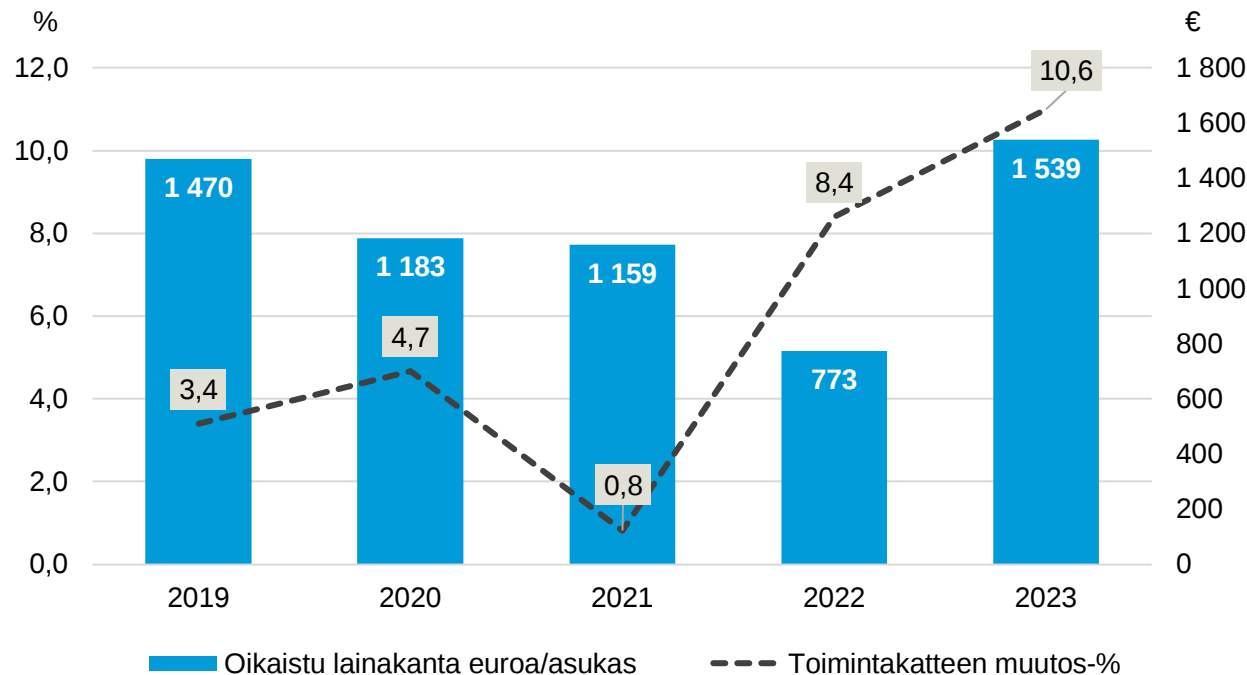

Investoinnit

Asukkaita 201 889

Pormestariohjelman linjaukset talouteen

Pormestariohjelman
tavoitteena
toimintakatteen
keskimääräinen
muutos 2,3 %
vuosina 2022–2025

Oikaistu lainakanta
enintään 3 390
euroa asukasta
kohden vuoden 2025
lopulla

Kaupungin talouden avainlukuja

Tunnusluku, milj. euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €	Muutos %
Toimintakate	-540,4	-1 225,4	685,0	55,9
Verotulot ja valtionosuudet	600,0	1 267,6	-667,6	-52,7
Vuosikate	96,6	77,5	19,1	24,6
Poistot ja arvonalentumiset	66,1	61,5	4,6	7,5
Vuosikate prosentteina poistoista	146,1	126,1		
Tilikauden yli-/alijäämä	32,5	18,2	14,3	78,3
Kertyneet ylijäämät	269,3	236,8	32,5	13,7
Kunnallisveroprosentti	6,86	19,50		

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

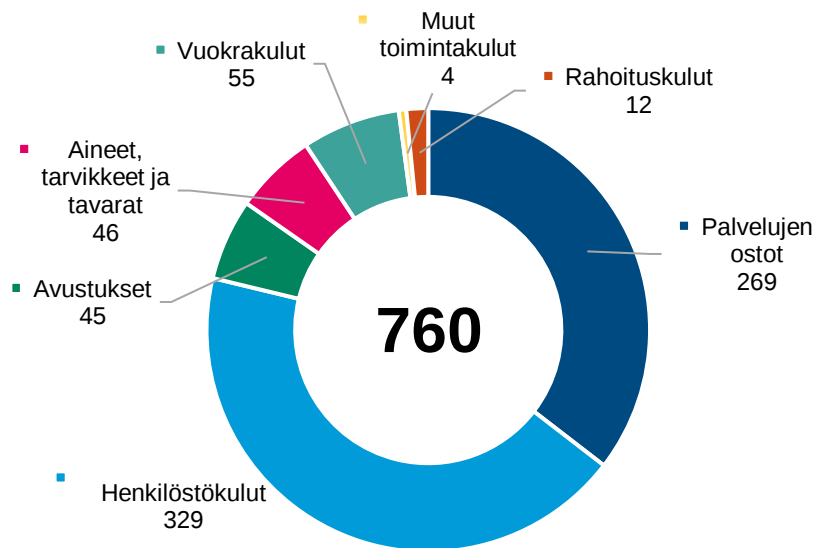
Tilinpäätöksen avainlukuja

Tunnusluku, milj. euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €	Muutos %
Investointimenot	182,3	121,0	61,3	50,7
Investointien omahankintameno	172,3	117,8	54,5	46,3
Investointien tulorahoitus-%	56,1	65,8		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-71,1	-25,4	-45,7	-180,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (5v.)	-226,4	-230,0	3,6	1,5
Lainakanta 31.12.	863,2	716,4	146,8	20,5
Lainat €/asukas	4 276	3 620	655,6	18,1
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	1 096,9	1 132,8	-35,9	-3,2
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 433	5 724	-290,9	-5,1
Omavaraisuusaste, %	45,0	46,0	-1,1	-2,3
Tase 31.12.	1 938,5	1 887,6	50,9	2,7

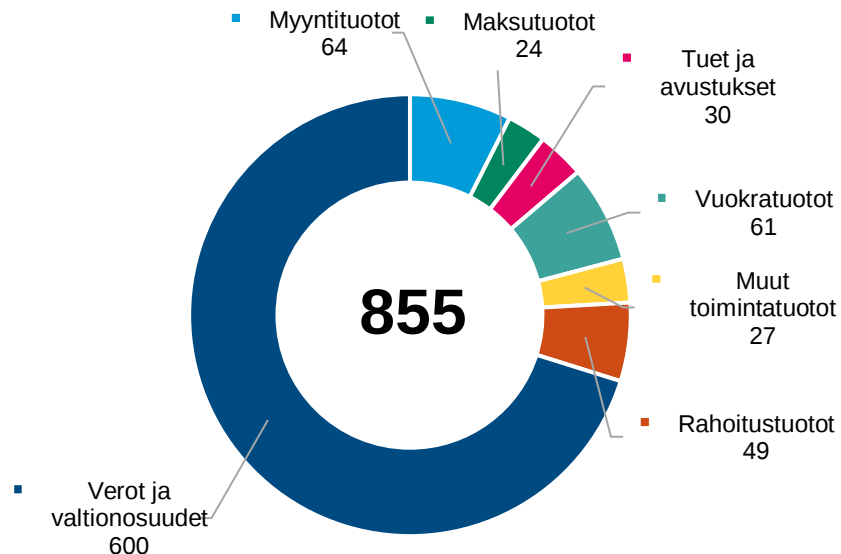
Ulkoisten kulujen jakautuminen

Ulkoiset kulut	Miljoonaa euroa
Palvelujen ostot	269
Henkilöstökulut	329
Avustukset	45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	46
Vuokratkulut	55
Muut toimintakulut	4
Rahoituskulut	12
Yhteensä	760

Ulkoisten tuottojen jakautuminen

Ulkoiset tuotot	Miljoonaa euroa
Myyntituotot	64
Maksutuotot	24
Tuet ja avustukset	30
Vuokratuotot	61
Muut tuotot	27
Rahoitustuotot	49
Verot ja valtionosuudet	600
Yhteensä	855

Verorahoitus kattoi toiminnan nettomenojen kasvun

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos
Toimintatuotot	205,9	318,4	-112,5
Valmistus omaan käyttöön	1,8	1,3	0,4
Toimintakulut	-748,1	-1 545,2	797,0
Toimintakate	-540,4	-1 225,4	685,0
Verotulot	519,2	948,0	-428,7
Valtionosuudet	80,8	319,7	-238,9
Rahoitustuotot ja -kulut	37,0	35,3	1,7
Vuosikate	96,6	77,5	19,1
Poistot ja arvonalentumiset	-66,1	-61,5	-4,6
Tilikauden tulos	30,5	16,0	14,4
Poistoeron muutokset	2,0	2,2	-0,2
Varausten muutokset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	32,5	18,2	14,3

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Sisältää ns. verohäntiä, jotka olivat Turun osalta noin 48 milj. euroa.

Sisältää arvonalennuksia 7 milj. euroa pääosin koulurakennuksista

Vertailukelpoinen muutos vuoteen 2022

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Vertailu- kelpoinen muutos
Toimintatuotot	205,9	192,0	13,9
Valmistus omaan käyttöön	1,8	1,3	0,4
Toimintakulut	-748,1	-682,2	-66,0
Toimintakate	-540,4	-488,8	-51,6
Verotulot	519,2	518,4	0,8
Valtionosuudet	80,8	81,6	-0,8
Rahoitustuotot ja -kulut	37,0	35,4	1,7
Vuosikate	96,6	146,6	-50,0
Poistot ja arvonalentumiset	-66,1	-59,1	-7,0
Tilikauden tulos	30,5	87,5	-57,0
Poistoeron muutokset	2,0	2,2	-0,2
Varausten muutokset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	32,5	89,7	-57,2

← Kasvu 10,6 %

Sisältää ns. verohäntä, jotka olivat Turun osalta noin 48 milj. euroa.

Sisältää arvonalennuksia 7 milj. euroa pääosin koulurakennuksista

Verorahoitus väheni pysyvästi soten takia (1/2)

Milj. euroa	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama Tilinpäätös/ Talousarvio	Muutos Tilinpäätös/ Tilinpäätös
Kunnallisvero	697,5	309,2	325,7	16,5	-371,9
Yhteisövero	180,7	110,9	120,3	9,4	-60,5
Kiinteistövero	69,7	70,0	73,3	3,3	3,6
Verotulot yhteensä	948,0	490,0	519,2	29,2	-428,7
Valtionosuudet yhteensä	319,7	81,1	80,8	-0,4	-238,9
Verorahoitus yhteensä	1 267,6	571,2	600,0	28,8	-667,6

Laskelmassa esitetyt tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Verotulojen kehitys 2022–2023

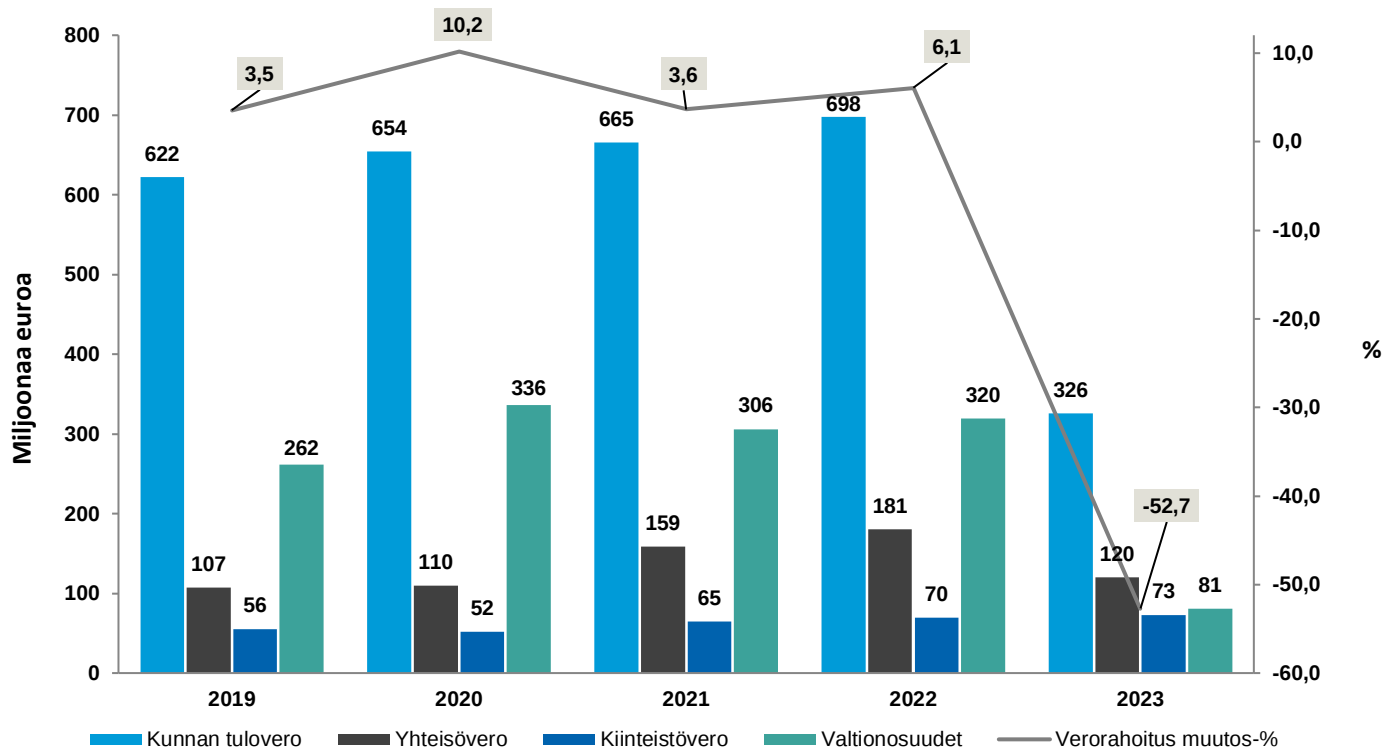
- Kunnallisveron tuotosta siirrettiin hyvinvointialueelle 12,64 %-yksikön tuottoa vastaava osuus noin 369 milj. euroa
- Yhteisöveron tuotosta siirrettiin hyvinvointialueelle 33,3 %-yksikön tuottoa vastaava osuus noin 60 milj. euroa
- Kiinteistövero säilyi kunnilla täysimääräisesti, eikä siitä otettu huomioon siirtolaskelmissa
- Verotulojen vertailukelpoinen muutos edellisvuoteen oli noin 0,1 %

Valtionosuudet

- Peruspalveluiden valtionosuudesta siirrettiin hyvinvointialueelle 96,2 % eli kaupungille jäi valtionosuudesta 3,8 % kattamaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen menoja
 - Peruspalvelujen valtionosuudesta 24,5 milj. euroa jäi kaupungille sote-erien jälkeen noin 6,6 milj. euroa
- Opetus- ja kulttuuritoimen muista valtionosuuksista ei siirretty osuuksia kattamaan hyvinvointialueen kustannuksia
 - Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia toteutui noin 42,8 milj. euroa
- Valtionosuuksien vertailukelpoinen muutos edellisvuoteen oli noin -1,0 %

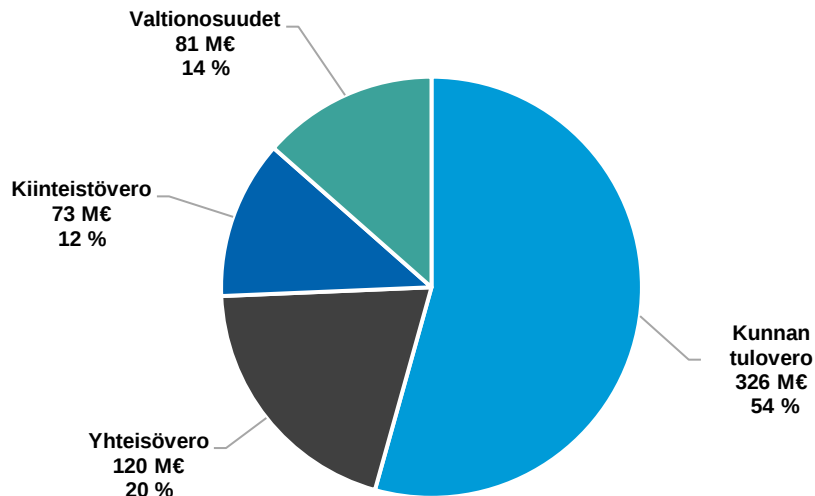

Verorahoitus väheni pysyvästi soten takia (2/2)

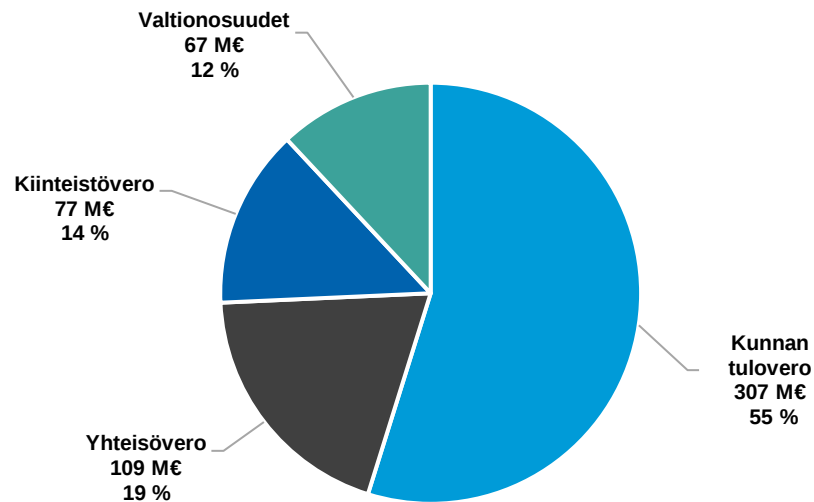

Verorahoituksen suhteellisten osuuksien muutos

Verorahoituksen jakauma 2023

Verorahoituksen jakauma 2024

Tuloslaskelman rahoituserät

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos
Rahoitustuotot ja -kulut	37,0	35,3	1,7
Korkotuotot	22,0	17,0	5,0
Muut rahoitustuotot	27,1	29,2	-2,2
Korkokulut	-11,5	-6,5	-5,0
Muut rahoituskulut	-0,6	-4,4	3,9

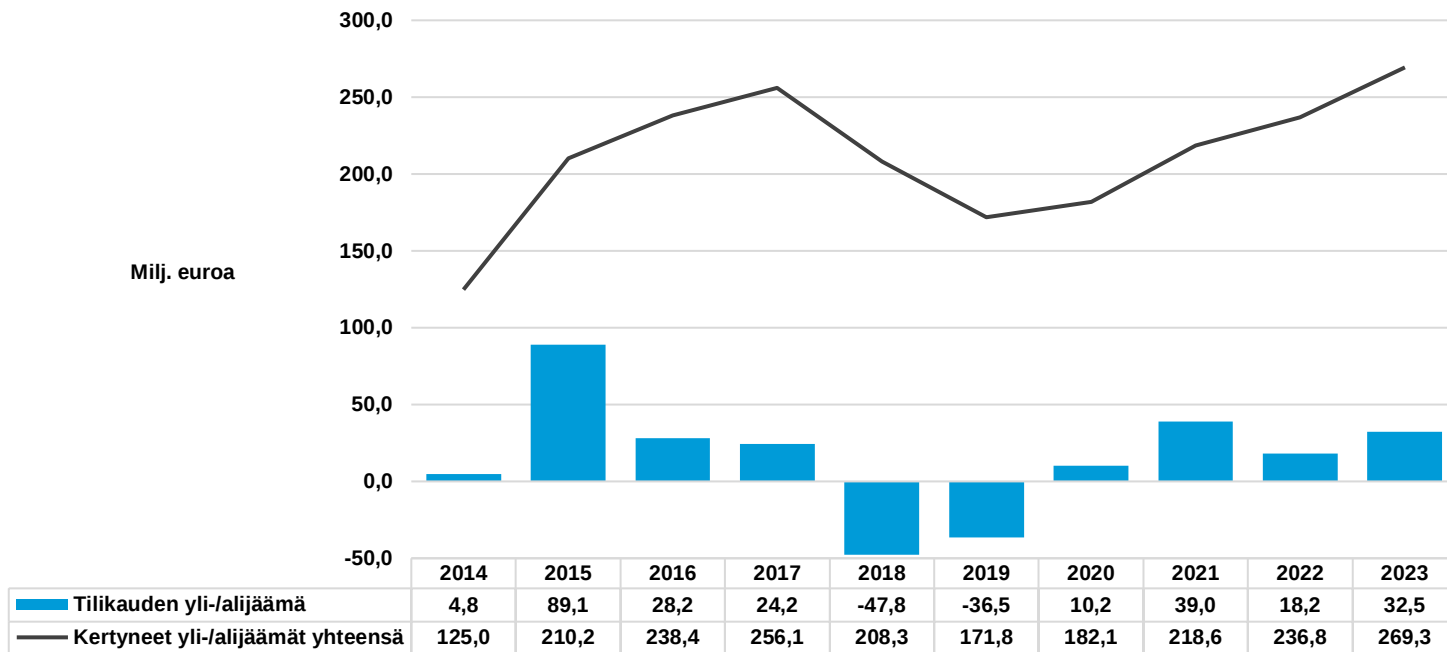
Rahoitustuotot ja -kulut netto 37,0 milj. euroa (35,3 milj. euroa tilinpäätös 2022)

- **Korkotuotot:** Antolainojen, kassavarojen ja vahinkorahaston korkotuottoja yhteensä 22,0 milj. euroa (17,0 milj. euroa tilinpäätös 2022). Korkotuottojen kasvu johtui pääasiassa nopeasti nousseesta korkotasosta vuoden 2023 aikana.
- **Muut rahoitustuotot:** Yhteensä 27,1 milj. euroa, joista suurin yksittäinen erä oli osinkotuotto Oy Turku Energialta 20 milj. euroa. Loppuosa osinkotuottoja tytär-, osakkuus- ja muilta yhtiöiltä.
- **Korkokulut:** Korkokulut yhteensä 11,5 milj. euroa, josta 7,6 milj. euroa pitkäaikaisen velan ja kuntatodistusten korkokuluja sisältäen velan suojauskustannukset (6,5 milj. euroa tilinpäätös 2022). Loppuosa (3,9 milj. euroa) korkokuluja ytär-yhteisöjen talletuksista konsernitalille. Kasvu johtui nopeasti nousseesta korkotasosta. Lainasalkun kesikorko mukaan lukien suojauskustannukset ja kuntatodistukset oli 1,22 %.
- **Muut rahoituskulut:** Muut rahoituskulut 0,6 milj. euroa. (4,4 milj. euroa tilinpäätös 2022). Lasku vuodesta 2022 johtui siitä, että mitään arvonalennuksia ei jouduttu kirjaamaan vuonna 2023.

Kertyneet yli- ja alijäämät

Rahoituslaskelma

Rahoitusasema vuonna 2023 »

Investoinnit ja vuosikate »

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma »

Korollisen kokonaisvelan kehitys »

Toiminnan rahoitus

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos
Toiminnan rahavirta	79,0	48,8	30,2
Vuosikate	96,6	77,5	19,1
Tulorahoituksen korjauserät	-17,6	-28,7	11,1
Investointien rahavirta	-150,1	-74,2	-75,9
Investointimenot	-182,3	-121,0	-61,3
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	10,1	3,2	6,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	22,2	43,6	-21,4
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-71,1	-25,4	-45,7
Antolainauksen muutokset	10,8	6,2	4,6
Antolainansaamisten lisäykset	-18,8	-27,3	8,5
Antolainansaamisten vähennykset	29,6	33,4	-3,8
Lainakannan muutokset	146,8	-79,3	226,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	130,0	130,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54,2	-124,2	70,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	71,0	-85,1	156,1
Muut maksuvalmiuden muutokset	-82,1	56,1	-138,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	75,5	-17,1	92,5
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	4,4	-42,4	46,8

Tulorahoituksen korjauserät:

Oikaistu muun muassa vuosikatteeseen sisältyviä omaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita noin 21 milj. euroa rahoitusvaikutuksen oikaisemiseksi (sisältyy luovutustuloihin).

Antolainat:

Vähennystä 10,8 milj. euroa

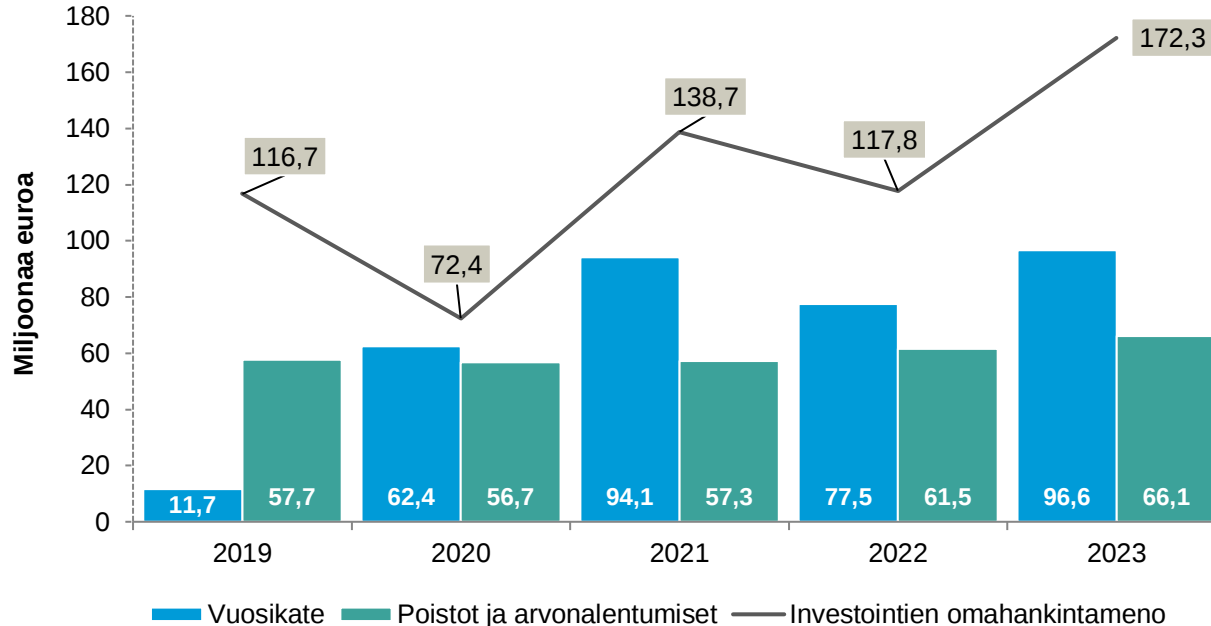
Tytär- ja osakkuusyhteisöjen lainoja lyhennettiin suunniteltua enemmän.

Lainakanta:

vähennystä noin 147 milj. euroa

Lyhytaikaiset korolliset velat (kuntatodistukset) ja tytäryhtiöiden talletukset lisääntyivät.

Investoinnit ja vuosikate

Vuosikatteen kattaessa poistot voidaan huolehtia olemassa olevan omaisuuden säilyttämisestä oletuksella, että poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikatteen ylittäessä poistot, voidaan myös varautua rakenteelliseen kehittämiseen.

Investointien omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit - rahoitusosuudet

Antolainaus väheni noin 11 miljoonaa euroa

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos
Antolainauksen muutokset	10,8	6,2	4,6
Antolainansaamisten lisäykset	-18,8	-27,3	8,5
Antolainansaamisten vähennykset	29,6	33,4	-3,8

Uusia antolainoja tytäryhtiöille 18,8 milj. euroa vuoden 2023 aikana ja lyhennyksiä 29,6 milj. euroa

- Kaupungin antolainaus lisääntyi 18,8 milj. euroa ja vähentyi 29,6 milj. euroa vuoden 2023 aikana. Lähes kaikki uudet antolainat myönnettiin TVT Asunnot Oy:lle ja myös lyhennyksistä suurin osa (24,1 milj. euroa) tuli TVT Asunnoilta.
- Kaupungin antolainat tytär- ja osakkuusyhtiöille vähenivät nettomääräisesti 10,8 milj. euroa vuonna 2023, mikä johtui pääasiassa normaalista, velkakirjojen mukaisesta lyhennysohjelmasta sekä ylimääräisistä ja vapaaehtoisista lyhennyksistä, joita yhtiöt tekivät omasta aloitteestaan.

Pitkäaikaiset lainasaamiset pääasiassa konserniyhteisöille, yhteensä 552,6 milj. euroa (563,4 milj. euroa tilinpäätös 2022), jossa mukana myös vahinkorahaston antolaina konserniyhtiölle (10 milj. euroa).

- Lisäksi lyhytaikaisia lainasaamisia eli konsernitilin luottolimiitin käyttöä vuoden lopussa oli 73,1 milj. euroa (25,4 milj. euroa tilinpäätös 2022) eli lisäystä edelliseen vuoteen 47,7 milj. euroa.

Korollinen velka/lainakanta lisääntyi 147 miljoonaa euroa

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos
Lainakannan muutokset	146,8	-79,3	226,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	130,0	130,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54,2	-124,2	70,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	71,0	-85,1	156,1

Korollinen velka/lainakanta lisääntyi 147 milj. euroa vuoden 2023 aikana.

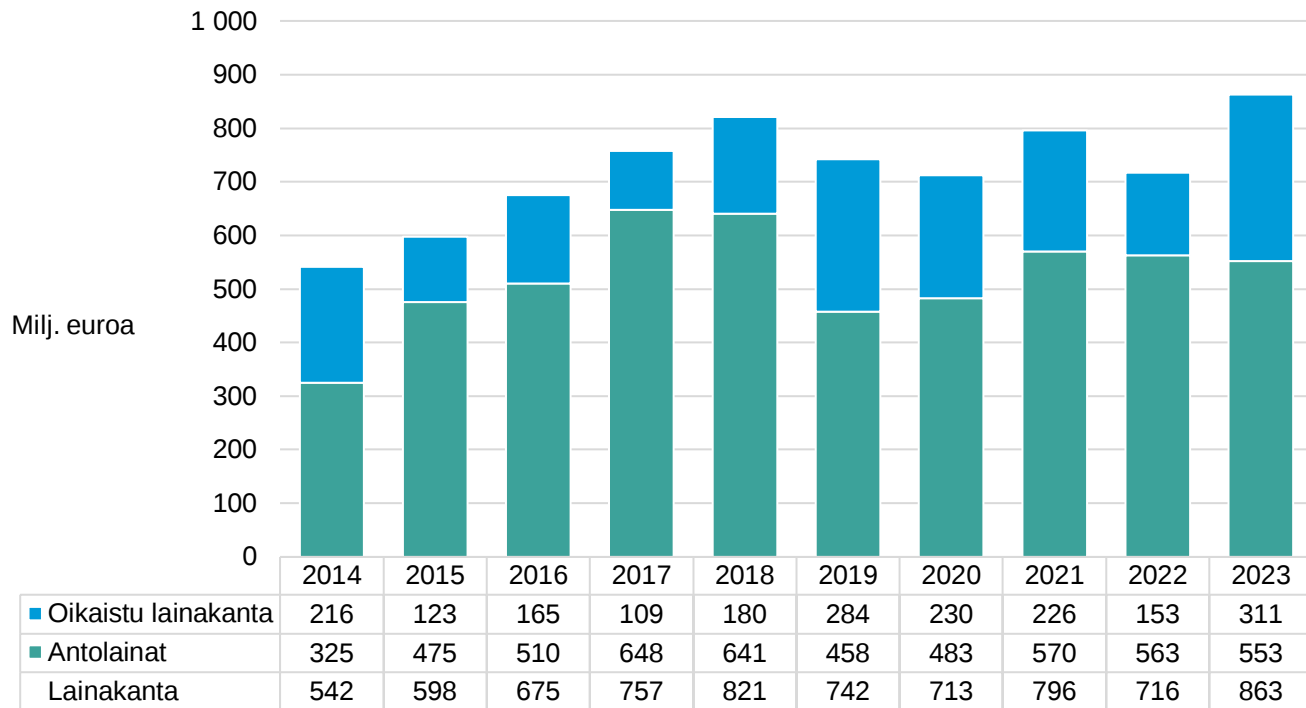
- Kaupunki nosti uutta pitkäaikaista lainaa 130 milj. euroa vuoden 2023 aikana. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 54,2 milj. euroa vastaavana aikana eli nettomääräisesti pitkäaikaiset velat lisääntyivät 75,8 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos 71,0 milj. euroa johtui pääasiassa kuntatodistusten (+60 milj. euroa) sekä konserniyhtiöiden talletusten (+11 milj. euroa) lisäyksestä verrattuna edellisen vuoteen.
- Vuoden 2023 lopussa oli laskettu liikkeelle kuntatodistuksia 60 milj. euroa.
- Konserniyhteisöjen talletukset (lyhytaikaiset lainat) olivat vuoden lopussa 111,7 milj. euroa (100,7 milj. euroa tilinpäätös 2022) eli lisäystä edelliseen vuoteen 11,0 milj. euroa.

Korollinen kokonaisvelka eli lainakanta oli 863,2 milj. euroa vuoden 2023 lopussa (716,4 milj. euroa tilinpäätös 2022).

- Lisäys (146,8 milj. euroa) johtui pääasiassa lyhytaikaisten korollisten velkojen (kuntatodistukset) lisäyksestä (+60 milj. euroa) ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä (+75,7 milj. euroa).

Antolainoilla oikaistu lainakanta

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma »

Verorahoituksen toteutuminen »

Talousarvion rahoituslaskelma »

Investointiosan toteutuminen »

Ylijäämä muutettua talousarviota parempi

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Talousarvio 2023 muutoksin	Tilinpäätös 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	295,5	322,6	27,2
Valmistus omaan käyttöön	1,6	1,8	0,2
Toimintakulut	-853,9	-864,8	-10,9
TOIMINTAKATE	-556,8	-540,4	16,4
Verotulot	490,0	519,2	29,2
Valtionosuudet	81,1	80,8	-0,4
Rahoitustuotot ja -kulut	32,6	37,0	4,5
VUOSIKATE	46,9	96,6	49,7
Poistot ja arvonalentumiset	-56,0	-66,1	-10,1
TILIKAUDEN TULOS	-9,2	30,5	39,6
Poistoeron muutokset	2,0	2,0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7,1	32,5	39,6

Toimintakate alitti muutetun talousarvion

16,4 milj. euroa
2,9 %

Suurimmat talousarvion poikkeamat

Kaupunginhallitus

14,6 milj. euroa

Kasvatus- ja opetuslautakunta

-8,7 milj. euroa

Kaupunkiympäristölautakunta

2,7 milj. euroa

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

7,0 milj. euroa

Rahoitusosan toteutuminen

Miljoonaa euroa	Talousarvio 2023 muutoksineen	Tilinpäätös 2023	Poikkeama	
Toiminnan rahavirta	28,5	79,0	50,5	
Vuosikate	46,9	96,6	49,7	Vuosikate ylitti talousarvion
Tulorahoituksen korjauserät	-18,4	-17,6	0,8	
Investointien rahavirta	-201,8	-150,1	51,7	
Investointimenot	-234,4	-182,3	52,0	Investoinnit alitti talousarvion
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	10,6	10,1	-0,5	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22,0	22,2	0,2	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-173,3	-71,1	102,2	
Antolainauksen muutokset	-40,6	10,8	51,4	Antolainojen muutos alitti talousarvion
Antolainasaamisten lisäykset	-70,0	-18,8	51,2	
Antolainasaamisten vähennykset	29,4	29,6	0,2	
Lainakannan muutokset	165,8	146,8	-19,0	Lainakannan muutos alitti talousarvion
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	190,0	130,0	-60,0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54,2	-54,2	0,0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30,0	71,0	41,0	
Muut maksuvalmiuden muutokset		-82,1	-82,1	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	125,1	75,5	-49,6	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-48,1	4,4	52,5	

Investointiosan toteutuminen

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutoksien 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätöksen poikkeama talousarvioon	Muutos Tilinpäätös/ Tilinpäätös
Investointimenot	-121,0	-221,2	-13,2	-234,4	-182,3	52,0	-61,3
Rahoitusosuudet	3,2	10,6	0,0	10,6	10,1	-0,5	6,9
Luovutustulot	43,6	22,0	0,0	22,0	22,2	0,2	-21,4
Investointien rahavirta	-74,2	-188,6	-13,2	-201,8	-150,1	51,7	-75,9

- Investointimenoja kirjattiin 182,3 milj. euroa (121,0 milj. euroa vuonna 2022).
- Investointimäärärahojen käyttö alittui 52,0 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden
 - Infrainvestointimenojen toteutuma 64,7 milj. euroa, alitus 53,7 milj. euroa
 - Tilainvestointimenojen toteutuma 45,5 milj. euroa, alitus 24,8 milj. euroa
 - Infra- ja tilainvestointien kohdentamattomasta suhdannevarauksesta toteutui 2,2 milj. euroa, käyttämättä jäi 14,6 milj. euroa
 - Osakkeet hankintameno 10,3 milj. euroa, alitus 0,8 milj. euroa
 - Koneet, kalusto ja muut aineelliset toteutuma 5,0 milj. euroa, alitus 3,1 milj. euroa
 - Tietojärjestelmät ja muu toiminnan kehittäminen 5,4 milj. euroa, alitus 3,0 milj. euroa

- Maaomaisuuden hankintameno 51,4 milj. euroa, ylitys 47,9 milj. euroa
 - Suurimmat hankinnat:
 - Kv 19.6.2023 § 139 päätös ostaa VR-Yhtymä Oyj:lta ratapiha-alue 42,5 milj. eurolla
 - Kh 27.11.2023 § 433 päätös ostaa Senaatti-kiinteistöiltä kiinteistö 1,6 milj. eurolla
 - Senaatti-kiinteistöjen kiinteistökaupat n. 4,4 milj. euroa toteutuivat KHO:n annettua päätöksensä 21.11.2023.
- Omaisuuksien luovutustuloja kirjattiin 22,2 milj. euroa (43,6 milj. euroa vuonna 2022). Omaisuuden luovutustulot ylittivät 0,2 milj. euroa talousarviosta.
- Rahoitusosuuksia investointikohteille kirjattiin 10,1 milj. euroa (3,2 milj. euroa vuonna 2022). Rahoitusosuudet alittuivat 0,5 milj. euroa talousarviosta.

Omaisuuuden myyntivoitot/-tappiot ja saadut korvaukset

- Omaisuuuden myyntivoittoja kirjattiin 21,1 miljoonaa euroa (28,8 milj. euroa vuonna 2022), laskua 7,7 miljoonaa euroa edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.
 - Maaomaisuuden myynnistä saadut myyntivoitot 20,0 miljoonaa euroa ylittivät 2,0 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna. Myytyjen kohteiden hankintameno on ollut talousarviossa arvoitua pienempi, mikä on vaikuttanut myyntivoiton osuuden kasvuun.
 - Osakkeiden myyntivoittojen osuus ylittyi talousarvioon verrattuna 1,1 milj. euroa.
- Maankäyttösopimuskorvauksia kirjattiin 8,2 miljoonaa euroa (10 milj. euroa vuonna 2022).
Maankäyttösopimustulojen osuus ylittyi talousarvioon verrattuna 1,2 milj. euroa.
 - Vuonna 2021 kaupungille maksettiin poikkeuksellisen paljon maankäyttösopimuskorvauksia. Markkinatilanne johti alueiden huomattavasti ennakoitua nopeampaan rakentamiseen. Tämän johdosta maankäyttösopimuskorvausten maksuehdot täyttyivät ja korvaukset tulivat maksuun ennakoitua nopeammin, mikä pienensi maksuun tulevien korvausten määrää seuraavina vuosina. Rahoitusmarkkinoiden korkotilanne on myös motivoinut sopimuskumppaneita maksamaan sopimuskorvaukset etupainotteisesti.
 - Maankäyttösopimus Senaatti-kiinteistöjen kanssa solmittiin 1.3.2022 Pihlajaniemen alueesta. Samalla allekirjoitettiin maakauppojen esisopimukset Lauttarannasta ja Pihlajaniemen määrääloista. Asemakaavan saatua lainvoiman toteutettiin arvojen siirrot 4,3 milj. euroa kirjanpitoon maankäyttösopimusta vastaan joulukuussa 2023. Jäljelle jäänyt 26,5 milj. euron sopimuskorvaus maksetaan jaksotetusti ja siitä ensimmäinen erä 10 milj. euroa 2024.

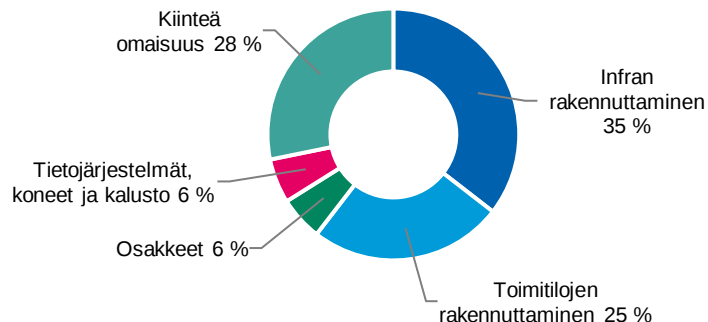
Investointimenojen poikkeamat

Miljoonaa euroa	Talousarvio muutoksin 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätöksen poikkeama talousarvioon
Infran rakennuttaminen	118,5	64,7	-53,7
Toimitilojen rakennuttaminen	70,3	45,5	-24,8
Suhdannevaraus	14,6		-14,6
Osakkeet	11,0	10,3	-0,7
Tietojärjestelmät, koneet ja kalusto sekä muut aineelliset	16,5	10,4	-6,1
Kiinteä omaisuus	3,5	51,4	47,9
Investoinnit yhteensä	234,4	182,3	52,0

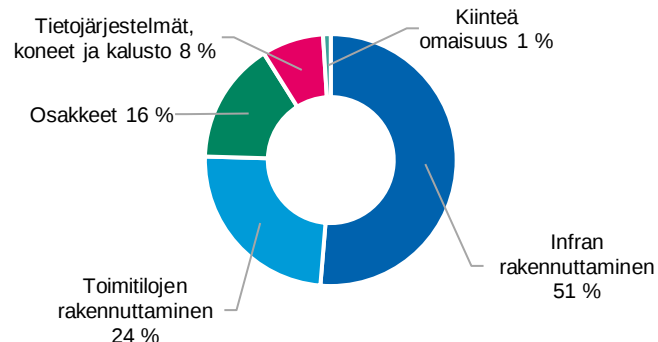
- Kaupungin investointimenot olivat yhteensä 182,3 miljoonaa euroa (121,0 milj. euroa vuonna 2022).
- Investointimäärärahoihin sisältyi suhdannevaraus, josta jäi käyttämättä 14,6 milj. euroa.
- Infra- ja toimitilarakennuttamisen investointimenojen alitus ja maaomaisuuden hankintamenojen ylitys olivat suurimmat poikkeamat. Viiveet maankäytön hankkeiden kaavoitus- ja infran suunnitteluvaiheessa heijastuvat investointien ajoitukseen ja tonttien luovutukseen.

**Tilinpäätös 2023 investointimenot,
brutto yhteensä 182,3 milj. euroa
(TAM 234,4 milj. euroa)**

**Tilinpäätös 2022 investointimenot,
brutto yhteensä 121,0 milj. euroa
(TAM 176,0 milj. euroa)**

Infrainvestointiohjelman toteutuminen

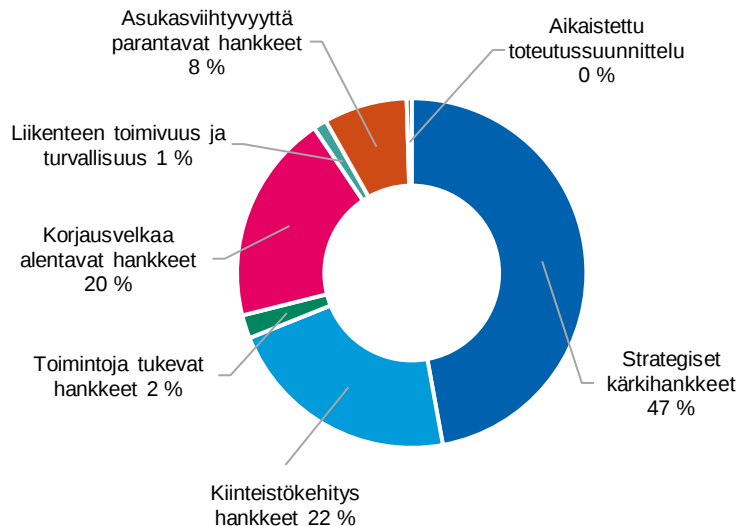
Miljoonaa euroa	Talousarvio muutoksin 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätöksen poikkeama talousarvioon
Strategiset kärkihankkeet	54,0	30,5	23,5
Kiinteistökehityshankkeet	41,0	14,1	26,9
Korjausvelkaa alentavat hankkeet	13,5	12,6	0,9
Toimintoja tukevat hankkeet	2,3	1,4	0,9
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus hankkeet	1,5	0,8	0,7
Asukasviihtyvyyttä parantavat hankkeet	5,9	5,0	0,9
Aikaistettu toteutus suunnittelu	0,3	0,3	-
Investoinnit yhteensä	118,4	64,7	53,7

- Kaupunkiympäristön rakentumisen infrainvestointimenot olivat yhteensä 64,7 miljoonaa euroa (62,1 milj. euroa vuonna 2022).
- Suurin edelleen käynnissä oleva infrakohde on Turun ratapihat ja Kupittaaan kaksoisraide –hanke.
- Infrainvestointeihin varattu määrärahan käyttö alittui 45,3 prosenttia (53,7 milj. euroa) talousarvioon verrattuna.

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen

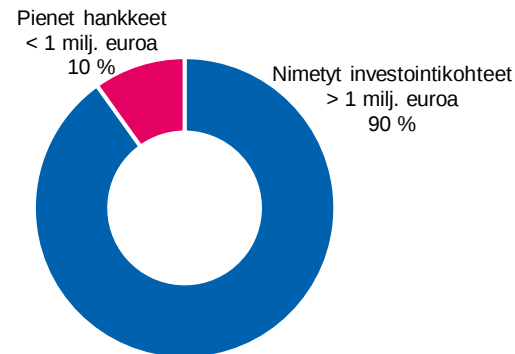
TP 2023 64,7 milj. euroa
(TAM 118,4 milj. euroa)

Tilainvestointien toteutuminen

Miljoonaa euroa	Talousarvio muutoksien 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätöksen poikkeama talousarvioon
Nimetyt investointihankkeet > 1 M€	58,5	41,0	17,5
Pienet hankkeet > 1 M€	10,8	4,5	6,3
Energiatehokkuushankkeet	1,0	0,0	1,0
Investoinnit yhteensä	70,3	45,5	24,8

Toimitilojen rakennuttaminen TP 2023 45,5 milj. euroa (TAM 70,3 milj. euroa)

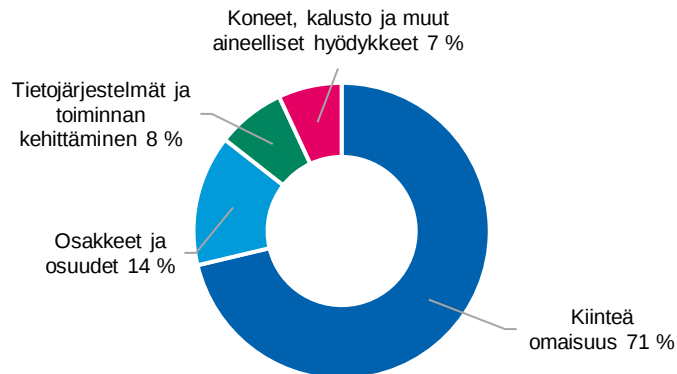
- Kaupungin toimitila- ja palvelurakennuttamisen investointimenot olivat yhteensä 45,5 milj. euroa (29,2 milj. euroa vuonna 2022).
- Kaupungin palvelurakennusten peruskorjaus ja uudisrakennuskohteista mittavimmat olivat Sirkkalan koulun uudisrakennus ja Talikorven päiväkotijäsen -uudisrakennushanke ja Turun musiikkitalo Fuuga sekä Sirkkalan koulun uudisrakennus ja saneeraushanke.
- Uudisrakentamiskohteita on lisäksi toteutettu hyödyntämällä Turku-konsernin toteutusratkaisuja. Kaupunki voi antaa hankkeille rakennusaikaisen väliaikaisen rahoituksen konserttitilin limiitin kautta tai antaa omavelkaisen takauksen hankkeiden rahoitukselle.
- Toimitilojen rakennuttamiseen varattu investointimäärärahan käyttö alittui 35,2 prosenttia (24,8 milj. euroa) talousarvioon verrattuna.

Muut investointimenot

Miljoonaa euroa	Talousarvio muutoksin 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätöksen poikkeama talousarvioon
Kiinteä omaisuus	3,5	51,4	47,9
Osakkeet ja osuudet	11,0	10,3	-0,7
Tietojärjestelmät ja toiminnan kehittäminen	8,4	5,4	-3,0
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	8,1	5,0	-3,1
Investoinnit yhteensä	31,0	72,1	41,1

Muut investoinnit
TP 2023 72,1 milj. euroa
(TAM 31,0 milj. euroa)

- Kaupungin muut investointimenot olivat yhteensä 72,1 milj. euroa vuonna 2023 (29,7 milj. euroa vuonna 2022).
- Kaupunki käytti maanhankintaan 51,4 milj. euroa (1,2 milj. euroa vuonna 2022).
- Osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankintameno, sijoitukset tytäryhtiöosakkeisiin ja muihin osakkeisiin olivat yhteensä 10,3 milj. euroa (18,9 milj. euroa vuonna 2022).
- Tietojärjestelmiin ja toiminnan kehittämiseen panostettiin 10,3 milj. euroa (11,0 milj. euroa vuonna 2022).
- Koneisiin, kalustoon ja muut aineelliset hyödykkeet käytettiin 5,0 milj. euroa (5,0 milj. euroa vuonna 2022).
- Investointimääräraahankäyttö ylittyi 132,3 prosenttia (41,1 milj. eurolla) talousarvioon verrattuna.

Tilinpäätöksen vaikutus talousarvioon 2024

- Vuosi 2023 toteutui talouden näkökulmasta ennakoitua paremmin
 - Toimintakate -540,4 milj. euroa (=nettomenot) toteutui noin 16 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin, mutta ylitti noin 5 milj. eurolla alkuperäisen talousarvion.
- Kaupunginhallituksen/konsernihallinnon määrärahoja vähennettiin 7,9 milj. eurolla. Sitova toimintakate alittui 14,6 milj. euroa.
- Kasvatus- ja opetuslautakunnan määrärahoja korotettiin 26,3 milj. eurolla. Sitova toimintakate ylittyi noin 8,7 milj. eurolla.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan määrärahoja korotettiin 1,3 milj. euroa. Sitova toimintakate alittui hieman.
- Liikuntalautakunnan määrärahoja ja tuloarvioita korotettiin yhteensä 0,9 milj. euroa. Sitova toimintakate ylittyi hieman.
- Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan määrärahoja korotettiin 0,4 milj. euroa. Käyttötalouden sitova toimintakate alittui 0,4 milj. eurolla.
- Kaupunkiympäristölautakunnan määrärahoja korotettiin 0,8 milj. euroa. Sitova toimintakate alittui 2,7 milj. eurolla.
- Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan määrärahoja korotettiin 0,04 milj. eurolla. Sitova toimintakate alittui 7,0 milj. eurolla.
- Vuoden 2023 alusta toteutunut Hyvinvointialueiden perustaminen siirsi toimintamenoja kaupungilta hyvinvointialueelle ja samalla kaupungin tulorahoitusta leikattiin merkittävästi. Talouden ja väestörakenteen jo vuosia käynnissä ollut rakennemuutos vaikuttaa myös talouden pidemmän aikavälin kasvunäkymiin.
- Toimintaympäristön kehitys ja sen ennustaminen on epävarmaa Venäjän hyökkäyssodan edelleen jatkuessa. Suomen talouskasvu on hidastunut ja inflaatio ja korot ovat nousseet, mikä on vähentänyt kulutusta. Toimintakatteen tavoitetasoksi on talousarviossa 2024 asetettu noin -548 milj. euroa.
- Julkisen talouden sopeutustarpeet jatkuvat ja heikentävät tilannetta tulevinakin vuosina. Kuntien rahoitusjärjestelmää ollaan uudistamassa ja se tulee voimaan vuoden 2026 alussa. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti ts. uudistuksessa olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen. Julkisen sektorin rahoitusmalli koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, joihin sisältyy mm. kunnan omarahoitusosuus sekä tarveperusteinen että tuloperusteinen tasausjärjestelmä.

Turku konserni

[Konsernin avainlukuja »](#)

[Konsernin tulos »](#)

[Konsernin rahoitus »](#)

[Konsernin investoinnit »](#)

Konsernin tulos kääntyi positiiviseksi

- Konsernin tilikauden ylijäämä oli 42 milj. euroa
 - 2022 tilinpäätös -3 milj. euroa
- Tulokseen vaikuttivat emokaupungin sekä Turku Energian hyvät tulokset
- Toimintatuotot suhteessa toimintakuluihin olivat 65,5 %
 - 2022 tilinpäätös 51,3 %
- Soten muutoksista huolimatta vuosikate 205 milj. euroa kasvoi 14 milj. euroa
- Konsernin lainat kasvoivat noin 71 milj. euroa ja investoinnit laskivat 15 milj. euroa.

Kuva: Heikki Räisänen

Konsernitilinpäätöksen avainlukuja (1/2)

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €	Muutos %
Toimintakate	-445,7	-1 118,8	673,1	60,2 %
Vuosikate	204,8	190,6	14,2	7,5 %
Vuosikate €/asukas	1 014,2	962,8	51,4	5,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	155,0	184,7	-29,7	-16,1 %
Vuosikate prosenttia poistoista, %	131,6	103,1		
Tilikauden yli-/alijäämä	41,9	-3,0	44,9	1 475 %
Kertyneet ylijäämät	519,6	476,7	42,9	9,0 %

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Konsernitilinpäätöksen avainlukuja (2/2)

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €	Muutos %
Investoinnit	350,5	365,8	-15,3	-4,2 %
Investointien omahankintameno	340,4	360,5	-20,1	-5,6 %
Investointien tulorahoitus-%	60,2 %	52,9 %		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (5v.)	-507,6	-483,2	-24,5	5,1 %
Konsernin lainakanta 31.12.	1 596,8	1 525,3	71,5	4,7 %
Konsernin lainat €/asukas	7 909,0	7 706,9	202,1	2,6 %
Konsernin lainat ja vuokravastuut	2 125,0	2 191,9	-66,9	-3,1 %
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas	10 525,1	11 075,0	-549,9	-5,0 %
Konsernin lainasaamiset 31.12.	28,6	29,6	-0,9	-3,1 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	38,7 %	36,1 %		
Konsernin tase 31.12.	3 323,0	3 517,2	-194,2	-5,5 %

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Konsernin tilikausi ylijäämäinen

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €
Toimintatuotot	856	1 190	-334
Valmistus omaan käyttöön	4	3	1
Toimintakulut	-1 311	-2 321	1 010
Osuus osakkuusyhteisön tuloksesta	5	9	-4
Toimintakate	-446	-1 119	673
Verotuotot	513	943	-429
Valtionosuudet	147	383	-235
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	-16	6
Vuosikate	205	191	14
Poistot ja arvonalentumiset	-155	-185	30
Tilikauden tulos	50	6	44
Tilikauden verot	-4	-4	0
Laskennalliset verot	-2	-3	1
Vähemmistöosuudet	-1	-2	1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	42	-3	45

Sisältää noin 12 milj. euroa arvonalennuksia v. 2023

Turku Energia Oy Ab:n omistamien Fennovoima Oy:n osakkeiden arvonalennus noin 20 milj. euroa v. 2022

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Turun kaupungin tilinpäätös | 2023

Konsernin toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma milj. euroa	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos €
Toiminnan rahavirta	184	151	33
Investointien rahavirta	-298	-308	10
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-114	-157	43
Antolainauksen muutokset	1	0	1
Antolainasaamisten lisäykset	0	-1	1
Antolainasaamisten vähennykset	1	1	0
Lainakannan muutokset	172	7	166
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	185	282	-97
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-73	-221	148
Lyhytaikaisten lainojen muutos	60	-54	114
Oman pääoman muutokset	0	3	-3
Oman pääoman muutokset	0	2	-2
Muutokset vähemmistön osuudessa	0	1	-1
Muut maksuvalmiuden muutokset	-142	146	-288
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	32	156	-124
RAHAVAROJEN MUUTOS	-82	-1	-81

Tulorahoitus ei kata kasvavia investointitarpeita.

Varsinais-Suomen asumisoikeus-rahastoon tehdyt lisäsijoitukset kasvattivat konsernin omaa pääomaa 1,8 milj. euroa v. 2022.

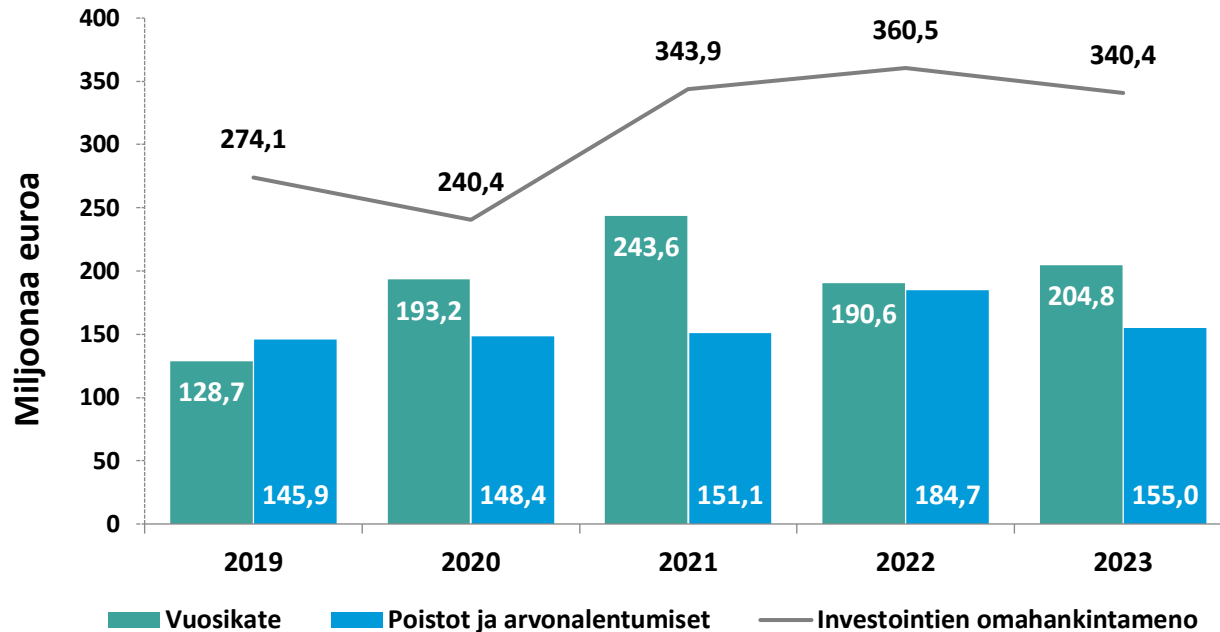
Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Turun kaupungin tilinpäätös | 2023

Konsernin investoinnit maltillisia

Tilikauden
2023 vuosikate kattaa
poistot ja
arvonlennukset

Turku-konsernin investointien omahankintameno ja vuosikate 2019 - 2023

Kuva: Turun kaupunki

Tase konserni ja kaupunki

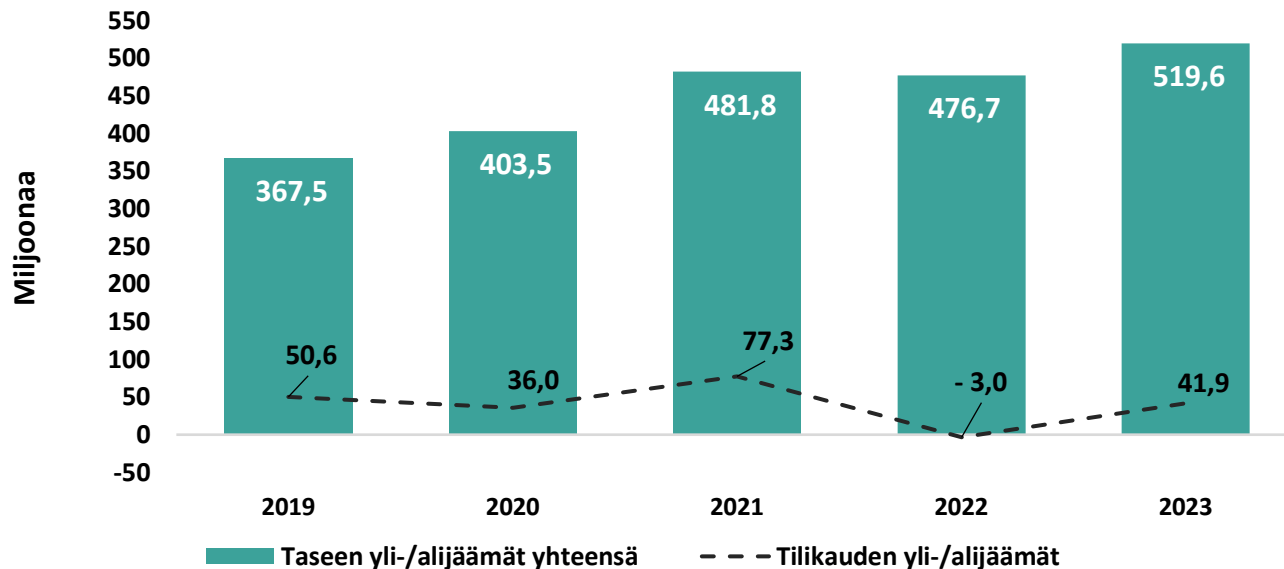
TASE 31.12. (1 000 €)	KONSERNI 2023	KONSERNI 2022	Muutos	KAUPUNKI 2023	KAUPUNKI 2022	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 956 805	2 989 322	-32 517	1 688 497	1 661 072	27 426
Aineettomat hyödykkeet	28 958	31 581	-2 622	19 744	21 123	-1 379
Aineelliset hyödykkeet	2 683 415	2 705 173	-21 757	851 372	766 167	85 206
Sijoitukset	244 431	252 569	-8 137	817 382	873 782	-56 401
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	40 187	36 869	3 317	40 713	40 217	496
VAIHTUVAT VASTAAVAT	325 976	490 996	-165 020	209 286	186 284	23 002
Vaihto-omaisuus	7 334	11 558	-4 225	1 394	707	688
Saamiset	152 230	216 188	-63 958	122 001	103 047	18 954
Rahoitusarvopaperit	78 589	68 201	10 388	45 823	42 533	3 290
Rahat ja pankkisaamiset	87 823	195 048	-107 225	40 068	38 981	1 087 0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 322 967	3 517 187	-194 220	1 938 497	1 887 572	50 924
OMA PÄÄOMA	1 202 196	1 187 103	15 093	843 402	838 766	4 635
Peruspääoma	574 083	601 956	-27 873	574 083	601 956	-27 873
Säätiöiden peruspääomat	29 003	29 016	-13			
Muut omat rahastot	79 519	79 457	62	23	23	0
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	477 724	479 719	-1 995	236 788	218 556	18 231
Tilikauden yli-/alijäämä	41 867	-3 045	44 912	32 508	18 231	14 277
VÄHEMMISTÖOSUDET	79 311	78 917	394			
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				27 534	29 568	-2 034
PAKOLLISET VARAUKSET	20 058	27 687	-7 629	19 601	16 175	3 426
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	40 056	37 639	2 416	41 591	41 323	268
VIERAS PÄÄOMA	1 981 346	2 185 841	-204 495	1 006 369	961 739	44 630
Pitkäaikainen	1 582 652	1 496 245	86 407	701 303	575 548	125 755
Lyhytaikainen	398 694	689 596	-290 903	305 066	386 192	-81 125
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 322 967	3 517 187	-194 220	1 938 497	1 887 572	50 924

Tilinpäätöksen 2022 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 hyvinvointialueiden perustamisen takia.

Konsernin kertyneet ylijäämät

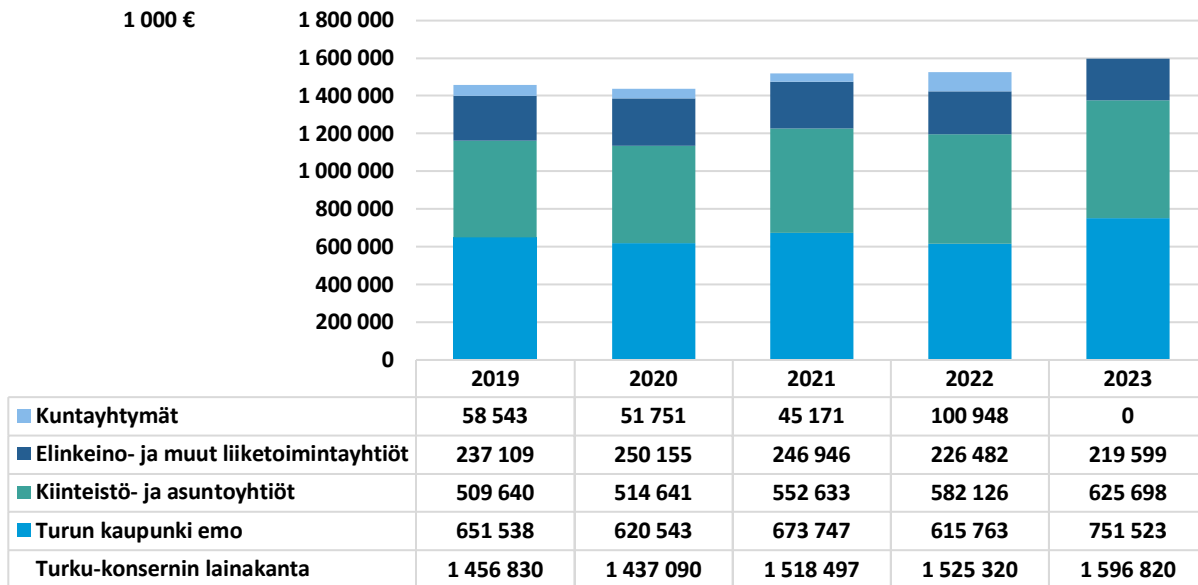

Vuoden 2022 tilikauden alijäämään vaikuttaa Fennovoima Oy:n osakkeiden arvonalennus noin 20 milj. euroa.

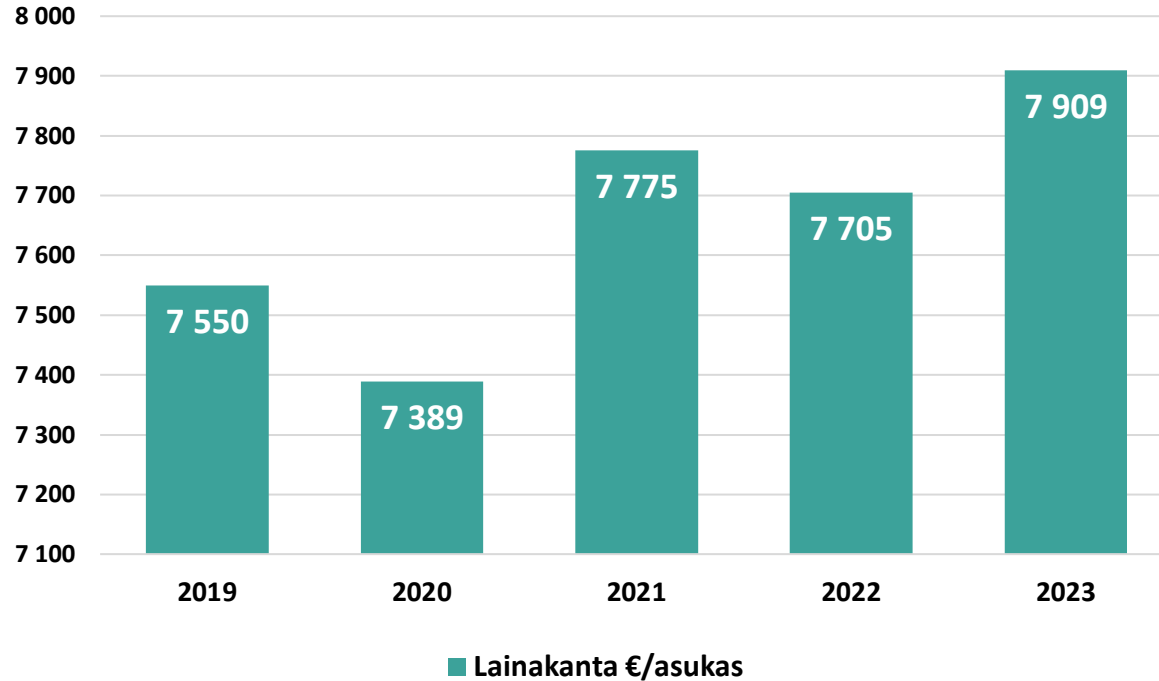

Kuva: Joonas Mäkipirta

Konsernin lainakanta kasvoi

Konsernin lainakanta asukasta kohden nousi

Kuva: Heikki Räisänen

Toimintasuunnitelmien nostot

Kaupunginhallitus

Konsernihallinto »

Elinvoima »

Työllisyyspalvelut »

Yhteiset toiminnot »

Kasvatus ja opetuslautakunta »

Kulttuuri ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut »

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus, nuorisopalvelujen osuus »

Liikuntalautakunta »

Kaupunkiympäristö »

Kaupunkiympäristölautakunta

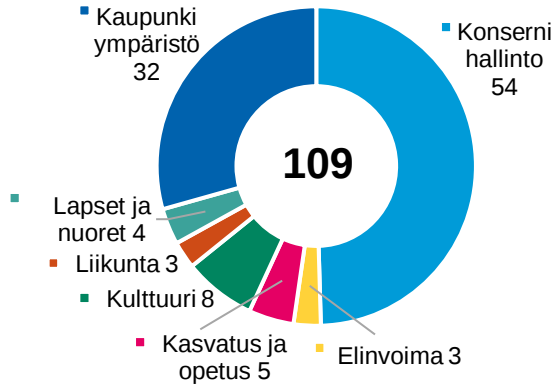
Turun kaupunkiseudun joukkoliikenneltk

Rakennus- ja lupalautakunta

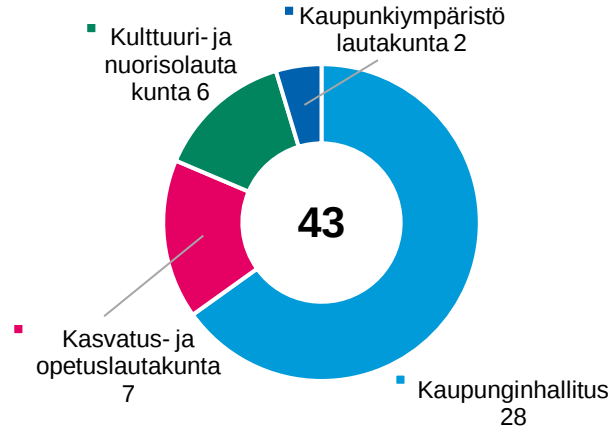
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Toimintasuunnitelmiin sisältyi yhteensä 152 sitovaa tavoitetta vuonna 2023

Pormestariohjelman toimenpiteet

Talousarviolausekkeet

Konsernihallinto (1/4)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Hyvinvointialueen muodostumisen vuoksi konsernihallinnon henkilöstömenot ovat vuonna 2023 noin 8 milj. euroa vuotta 2022 pienemmät. Konsernihallinnosta siirtyi hyvinvointialueelle yhteensä 182 henkilöä ja työllisyyden palvelukokonaisuudesta 12 henkilöä.
- HVA-uudistukseen liittyen tilavuokramenot ovat vähentyneet 25 milj. euroa (siirtyneet sopimukset) ja ulkoiset vuokratulot lisääntyneet n. 11,2 milj. euroa.
- Vastikemenot ovat kasvaneet 6,6 milj. euroa (Koy Yli-Maaria, Koy Syvälahti, Koy Kaupunginteatteri).
- Vuokratuloja- ja menoja kasvattivat vuonna 2023 poikkeuksellisen suuret indeksikorotukset.
- HVA-uudistus vähensi IT-palvelujen toimintatuottoja 9,9 milj. euroa ja toimintakuluja 9,0 milj. euroa.
- Kh toimielimen alaisuuteen on muodostettu vuoden 2023 aikana kaksi uutta palvelukokonaisuutta: Elinvoiman palvelukokonaisuus ja Lasten ja nuorten yhteisvaikuttavan kokonaisnäkömyksen palvelukokonaisuus.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
-18,4 M€
(2022 TP -19,2 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS*
0,7 M€
3,9 %

TP = tilinpäätös
htv = henkilöstötyövuosi
*Ei vertailukelpoinen

Konsernihallinto (2/4)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

Yhteisten palvelujen kokonaisuuden nettomenot ylittivät talousarvion 9 milj. eurolla. Merkittävimmät poikkeamat muodostuivat seuraavilta vastuualueilta:

- Tilapalvelut (nettotulojen alitus 8,6 milj. euroa)
 - Tilahallinnan toimintakate toteutui 2,6 milj. euroa talousarviossa arvioitua heikompana (TA23 83,3 milj. euroa). Vuokratulot toteutuivat noin 8,7 milj. euroa ja vuokra- ja vastikemenot noin 12 milj. euroa talousarviota suurempana. Vuokratuloja- ja menoja kasvattivat vuonna 2023 poikkeuksellisen suuret indeksikorotukset. Ulkoiset tulot ovat 4,9 miljoonaa euroa suuremmat kuin talousarviossa, mitä selittää muun muassa arvioitua suuremmat tulot Varhalla. Sisäiset tulot ovat 3,7 miljoonaa euroa suuremmat kuin talousarviossa. Vuokra- ja vastikemenot toteutuivat talousarviossa arvioitua suurempina muun muassa Koy Yli-Maarian, Koy Syvälahden ja Koy Kaupunginteatterin vastikemenoja kasvun vuoksi. Näiden lisäksi vuokramenojen kasvua toteutui myös usean muun kohteen osalta.
 - Kohdejohtamisen nettomenot toteutuivat 6,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua (TA23 -41,8 milj. euroa) suurempina. Merkittävin kustannuksia lisännyt tekijä on energian hinnannousu sekä Varhalle siirtyneiden kohteiden sähkön ja veden maksun siirtyminen Tilapalveluille, joiden osalta ylitys talousarvioon nähden on noin 2,8 milj. euroa. Lisäksi kustannuksia nostivat mm. kiinteistöjenhoidon hintojen nousu, jota ei oltu huomioitu vuoden 2023 talousarviossa. Kustannuksia nostivat myös tietyt kunnossapitoon ja kiinteistöjenhoitoon liittyvät toimet, joista olennaisimmat ovat: Kulunvalvonnan ostaminen kaupungille 0,5 milj. euroa, Nunnakadun kiinteistöjenhoito ja kunnossapito 0,5 milj. euroa, tilaelementtien kiinteistöjenhoito ja kunnossapito 0,5 milj. euroa.
- IT-palvelut (nettomenojen ylitys 1,0 milj. euroa):
 - Vuoden 2023 talousarviossa IT-palvelujen toimintamenoja karsittiin, mutta palvelutuotanto/toiminta ei kuitenkaan ole supistunut talousarviossa arvioitua määrää vastaavasti. Palvelutuotannon kokonaismenot ylittyivät 1,1 milj. euroa, mutta ylitystä kompensoivat osaltaan säästöt ICT-palveluista sekä IT-laitteiden hankinnoista.

Konsernihallinto

TOIMINTAKATE

(netto)

-18,4 M€

nettomenojen ylitys

7,1 M€

HENKILÖSTÖ

545,8 htv

Konsernihallinto (3/4)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Edellä mainittuja yhteisten palvelujen vastuualueiden ylityksiä tasapainottivat nettomenojen alitukset mm. seuraavilla vastuualueilla: Henkilöstöpalvelut (nettomenojen alitus 0,4 milj. euroa), Tietopalvelut (nettomenojen alitus 0,25 milj. euroa)
- Edelleen kohdistettavien määrärahojen varausmäärärahoista jäi käyttämättä 0,5 milj. euroa
- Konsernihallinnon henkilöstökulut alittavat talousarviomäärärahan yhteensä 0,67 milj. euroa. Työvoiman käyttö oli vuonna 2023 yhteensä 43 htv* alle suunnitellun johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta sekä viivästyneistä rekrytoinneista niin määräaikaisen hankehenkilöstön kuin vakituisen henkilöstön osalta.
- Työvoiman käytölle asetettu tavoite 605 htv (sis. 1.9.2023 elinvoiman palvelukokonaisuuteen siirtyneet, toteuma yhteensä 562 htv). Konsernihallinnon toteuma uuden organisaatorakenteen mukaisesti huomioiden henkilöstösiirrot 1.9.2023 545,8 htv.

Konsernihallinto

TOIMINTAKATE

(netto)

-18,4 M€

nettomenojen ylitys

7,1 M€

HENKILÖSTÖ

545,8 htv

Konsernihallinto (4/4)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvaan vuoden talousarvioon

- Vuoden 2024 talousarviota tullaan tarkistamaan Tilapalveluiden osalta alkuvuodesta 2024, koska tuloarviot ja määrärahatarpeet ovat tarkentuneet talousarvion laatimisen jälkeen. Suunnitteluprosessi tarkistetaan ennen seuraavan talousarviokierroksen valmistelua.
- IT-palvelut:
 - It-palvelujen kustannusten jakajia Varha siirtymän jälkeen on aikaisempaa vähemmän. Kaikki ennen siirtymää olleet palvelukustannukset eivät skaalaudu alas, jolloin muiden kustannukset nousevat.
 - Tietoturvaan panostaminen vaikuttaa lisenssikustannuksiin.
 - Osakeyhtiöt ovat irtaantumassa IT-palvelujen asiakkuudesta, jolla on vaikutusta IT-palveluiden ulkoisiin tuloihin. Samalla myös olemassa olevien palvelujen maksajien määrä vähenee nostoen yksikkökustannuksia.
 - Kehittämisestä aiheutuu uusia kustannuksia kehittämisen tuotoksien siirtyessä palvelutuotantoon. Nämä menonlisäykset nostavat palvelun käyttäjältä perittäviä maksuja.
- Sopeutustoimenpiteiden toteutumista ei ole tässä yhteydessä arvioitu.

Elinvoiman palvelukokonaisuus (1/3)

Elinvoima

TOIMINTAKATE

(netto)

-30,0 M€

(nettomenojen alitus
3,0 M€)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Elinvoiman palvelukokonaisuus muodostettiin 1.6.2023 alkaen ja sen tehtävänä on kaupunginhallituksen alaisuudessa vastata kaupungin kasvuun ja kehittymiseen tähtäävistä toiminnoista. Määrärahojen osalta elinvoiman palvelukokonaisuuden muodostaminen ei aiheuttanut muutoksia kaupunginhallituksen alaisiin määrärahavarauxiin lukuun ottamatta tapahtumapalveluihin 2. osavuosikatsauksen yhteydessä tehtyjä määrärahasiirtoja kulttuuri- ja nuorisolautakunnasta sekä henkilöstösiirtoihin liittyviä määrärahoja. Pääosin kyse oli kuitenkin määrärahojen näkökulmasta kaupunginhallituksen alaisten määrärahojen uudelleenallokoinnista.
- Edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden vuoden 2023 talousarvioon sisältyy määrärahojen lisäyksenä 2,8 milj. euron varaus liittyen kaupungin matkailupalvelujen liikkeenluovutukseen Visit Turku Archipelago Oy:lle.
- Työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistuksen valmistelu käynnistyi vuoden 2023 aikana. Turun työllisyysalueen kuntien yhteistä valmistelua varten laadittiin aiesopimus (kh § 270, 3967-2023). Valmistelu toteutui aiesopimuksen mukaisten määrärahojen puitteissa.

Elinvoiman palvelukokonaisuus (2/3)

Elinvoima

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Kärkihankkeet (nettomenojen alitus 1,2 milj. euroa):
 - Aninkaisten kokonaisuudesta resurssipulasta johtuen ei lainkaan toteutuneita kuluja vuoden 2023 aikana.
 - Liikenne ja liikkuminen kokonaisuudesta jäi kestävän liikkumisen selvitystyö ja kaksi kokeilua sekä pari toimenpidettä tekemättä.
 - Ulkoista rahoitusta saatiin vuoden 2023 aikana odotettua enemmän ja näille projekteille allokoitiin kustannuksia maksimaalisesti, jolloin kaupungin määräraha jäi käyttämättä.
 - Kaikkia suunniteltuja rekrytointeja ei saatu tehtyä vuoden 2023 aikana.
- Työllisyyspalvelut (nettomenojen alitus 1,4 milj. euroa):
 - Tarkempi selvitys Työllisyyspalvelujen dioilla.

TOIMINTAKATE
(netto)
-30,0 M€
(nettomenojen alitus
3,0 M€)

Elinvoiman palvelukokonaisuus (3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvaan vuoden talousarvioon

- Talousseurantaa tehostetaan.

Työllisyyspalvelut (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Erotus edelliseen vuoteen johtuu kustannuspaikkamuutoksesta: vuoden 2023 alusta työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen siirto kustannuspaikasta 14081 (Työmarkkinatuki) kustannuspaikkaan 17060 (Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksu): 22,1 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
- 13,7 M€
(2022 TP -33,3 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
19,6 M€
58,8%

Työllisyyspalvelut (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Työllisyyismäärärahan ostopalveluiden kulut jäivät 0,7 milj. euroa arvioitua pienemmiksi. Kokeilimme työllistämisen ostopalvelua, jonka vaikuttavuus jäi ko. vuonna tavoitteista. Lisäksi työkyvyn arviointiin ei saatu lainkaan sopivaa tarjousta.
- Työllisyyden kuntakokeilun menot jäivät arvioitua vähäisemmäksi.
- HTV-luvun alitus, 2,4 htv, johtui kuntakokeilun jatkumisen ja Varhaan siirtymisen aiheuttamista henkilövaihdoista ja rekrytoinneista.

Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuista huomioitavaa, kustannuspaikka 17060:

- Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksu ylitti talousarvion
- Maksun piirissä olevien henkilöiden lukumäärä pieneni vuoteen 2022 verrattuna, mutta päiväkohtaisen maksusumman korotus sekä määräaikainen lapsikorotus nostivat maksun kokonaissummaa noin 0,5 milj. euroa vuodesta 2022. Kuntouttava työtoiminta siirtyi Varhaan, kaupungin oma palvelu jäi pois, mikä pienensi palvelun määrää n. 20%.

TOIMINTAKATE
(netto)
- 13,7 M€
(nettomenojen alitus
1,4 M€)

HENKILÖSTÖ
66,6 htv

Työllisyyspalvelut (3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluven vuoden talousarvioon

- Työllistymisen ostopalvelu vielä jatkuu, mutta palveluiden ostojen osuutta on vähennetty 0,7 milj. euroa.
- Työllisyyden kuntakokeilu on loppuvaiheessa ja siihen on varattu määrärahoja 0,4 milj. euroa vähemmän.
- Henkilöstökoulutuksen menoarviota on pienennetty huomioiden edellisen vuoden menotaso.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Vuoden 2022 tilinpäätös sisälsi kertaluonteisena eränä 1,8 milj. euroa HVA-järjestelyyn liittyviä alijäämän hyvityksiä, jotka käsiteltiin avustusmenojen lisäyksenä. Vuoden 2023 toteumaan sisältyvien hva-järjestelyyn liittyvien kirjausten vaikutus on 0,2 milj. euroa toimintakatetta parantava.
- Lisäksi vuoden 2022 tilinpäätökseen sisältyi eläkemenerusteisia eläkemaksuja 4,7 milj. euroa, joita ei enää vuonna 2023 ole vaan näiden sijasta peritään Valtiovarainministeriön vahvistamaa tasausmaksua. Vuonna 2023 tasausmaksuja kohdentui kaupunginhallituksen toimielimeen 1,5 milj. euroa.
- Vuonna 2023 kaupungin yhteisiin toimintoihin sisältyvät seuraavat erät, joita ei sisältynyt vuoden 2022 tilinpäätökseen:
 - Työmarkkinatuen kuntaosuus, menon lisäys (TA23 20 milj. euroa, TOT 22,1 milj. euroa).
 - Kotoutumislain kuntakorvaukset, tulon lisäys (TA23 1,5 milj. euroa, TOT 2,1 milj. euroa).
 - Keskitetty suhdannevaraus, menon lisäys (TAM23 6,2 milj. euroa, TOT 0,0 euroa).
- Omaisuuden hallinnan kiinteän omaisuuden myyntitulot ja myyntivoitot jäivät vuoden 2022 tasosta. Myyntivoitot toteutuivat 7,7 milj. euroa edellisvuotta heikompana. Tiukempi rahoituspolitiikka näkyi kysynnän hiljentymisenä.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
-5,8 M€
(2022 TP -26,3 M€)*

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
20,5 M€
77,9 %

*Tilinpäätökseen 2022 lukuun on tehty tekstissä mainitut oikaisut, jotta saavutetaan parempi vertailukelpoisuus toteumalukuun.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Kaupunkitasoisesta alun perin 12 milj. euron suuruisesta suhdannevarauksesta jäi realisoitumatta 6,2 milj. euroa (tulosvaikutus palvelujen ostoja vähentävä, toimintakatetta parantava).
- Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut (avustusmenot) toteutuivat 2,1 milj. euroa talousarviota (20 milj. euroa) suurempina, vaikutus toimintakatetta heikentävä.
- Kotoutumislain kuntakorvaukset (myyntituotoissa) toteutuivat 0,6 milj. euroa talousarviossa arvioitua tasoa (1,5 milj. euroa) korkeampana, vaikutus toimintakatetta parantava.
- HVA-järjestelyyn liittyvien hypa/alpe kirjausten vaikutus tulokseen 0,2 milj. euroa toimintakatetta parantava.
- HVA/ICT varauksesta (TA23 3 milj. euroa) jäi realisoitumatta 1,7 milj. euroa. Vaikutus palvelujen ostoja vähentävä, toimintakatetta parantava.
- Työterveyden nettomenot toteutuivat 1,4 milj. euroa talousarvioissa arvioitua parempana.
- Eläkemenoperusteisia eläkemaksuja koskeva kaupunkitasoinen 5 milj. euron varaus jäi realisoitumatta, koska eläkemenoperusteiset eläkemaksut korvaantuivat tasausmaksuilla, jotka on käsitelty palvelukokonaisuuksien menoina. Kaupunginhallituksen toimielimeen tasausmaksuja kohdentui 1,5 milj. euroa, mikä paransi kaupunginhallituksen toimielimen tulosta 3,5 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden myyntivoitot ja maankäytösopimuskorvaukset toteutuivat talousarviota paremmin ja ruoppausmassojen vastaanottomaksut ja niihin kohdistuvat kulut jäivät suunnitellusta. Nettovaikutus paransi toimintakatetta 4,7 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(netto)
-5,8 M€
(nettomenojen alitus
18,6 M€)

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot

(3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvaan vuoden talousarvioon

- Keskitetty suhdannevaraus (TA 6,2 milj. euroa), kaupunkitasoinen eläkemenoperusteinen eläkemaksuvaraus (TA 5 milj. euroa) ja HVA/ICT varaus (TA 3 milj. euroa) ovat varauksia, joita ei sisällytetä talousarvioon enää vuoden 2023 jälkeen.
- Omaisuuden hallinta: Mikäli suunniteltujen investointihankkeiden toteuttaminen siirtyy aikataulultaan seuraavalle vuodelle ja siirtyvä rahoitustarve on selvinnyt seuraavan vuoden talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen, palvelukokonaisuus voi tehdä määrärahan korotusesityksen osavuositarkistuksen yhteydessä kuluvalle talousarviovuodelle, mikäli investointiohjelman sitovuustaso muuten ylittyisi.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinta

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista – investointiosa

**INVESTOINTIEN
RAHAVIRTA
140,6 M€
(alitus 31,3 M€)**

- Infra- ja tilainvestointiohjelmien rahankäyttö 110,3 milj. euroa vuonna 2023 alittui yhteensä 78,5 milj. euroa talousarvioon (188,8 milj. euroa) verrattuna. Selvitykset suurimmista poikkeamista seuraavassa kolmessa diassa.
- Investointimenojen suhdannevarausta käytettiin 2,2 milj. euroa vuonna 2023. Investointien vuoden 2023 kustannustasoon on vaikuttanut rakennuskustannusten nousu sekä infra- että toimitilarakennuttamisessa.
- Maa- ja vesialueiden hankintameno 51,4 milj. euroa ylittyi 47,9 milj. euroa talousarvioon (3,5 milj. euroa) verrattuna. Suurimmat hankinnat:
 - Kv 19.6.2023 § 139 päätös ostaa VR-Yhtymä Oyj:lta ratapiha-alue 42,5 milj. eurolla.
 - Kh 27.11.2023 § 433 päätös ostaa Senaatti-kiinteistöiltä osoitteessa Vartiovuoren 2 sijaitseva kiinteistö 1,6 milj. eurolla.
 - Senaatti-kiinteistöjen kiinteistökaupat n. 4,4 milj. euroa toteutuivat KHO:n annettua päätöksensä 21.11.2023.
- Osakkeiden ja sijoitusten kohdentamattomasta määrärahavaraksesta (2,0 milj. euroa) jäi käyttämättä 0,8 milj. euroa.
- Rahoitusosuudet 10,1 milj. euroa jäivät suunnitellusta 0,4 milj. euroa (TA 10,4 milj. euroa).
- Luovutustulot 22,2 milj. euroa toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (TA 22,0 milj. euroa).

Investointiosan toteutumisvertailu (1/3)

Kaupunkiympäristön rakennuttamisen selvitys infrainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

- Infran rakennuttamisen osalta investointimenot olivat yhteensä 64,7 milj. euroa ja alittavat talousarviomäärärahan yhteensä noin 53,7 milj. euroa.
- Merkittävimmät strategiset kohteet, joissa määrärahaa jäi käyttämättä:
 - Kupittaa 3-kentän rakentaminen 2,8 milj. euroa, hankkeen toteuttaminen siirtyi vuodelle 2024.
 - Aurajoen rantaväylä väli: Agricolankatu – Tehtaankatu 2,9 milj. euroa, toteutussuunnittelu on vasta alkamassa.
 - Ferry Terminal Turku 2,7 milj. euroa, suunnittelu käynnistynyt vuonna 2023 ja etenee aikataulussa.
 - Kulttuurijokilautta 1,4 milj. euroa, kaavavalitus, suunnittelu kesken.
 - Aurajoen rantamuuri, Manillalaituri 2,4 milj. euroa, suunnittelu kesken.
 - Itäinen Rantakatu kevyen liikenteen väylä: Kirjastosilta – Sotalaistenkatu 2,6 milj. euroa, suunnittelun viivästymisestä. johtuen rakentamisen aloitus on viivästynyt.
 - Kupittaaan kärjen kumppanuushanke 12,9 milj. euroa, vuonna 2023 käynnissä vain kehitysvaihe.
 - Voimakatu 1,0 milj. euroa, kaavoitus on kesken.

Investointiosan toteutumisvertailu (2/3)

Kaupunkiympäristön rakennuttamisen selvitys infrainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

- Merkittävimmät kiinteistökehityskohteet, joissa määrärahaa jäi käyttämättä:
 - Kirstinpuiston kaava-alue 1,3 milj. euroa, vastaanotto siirtynyt, maksueriä jää vuoteen 2024 maksettavaksi.
 - Skanssin keskuspuisto 1,5 milj. euroa, Itä-Skanssin viivästyminen vaikuttaa keskuspuisto- hankkeeseen.
 - Itä-Skanssi 1,3 milj. euroa, kaavamuutoksen viivästymisen takia suunnittelu on osin kesken (kaava kuulutettiin voimaan 24.3.2023).
 - Karhunahde 1,65 milj. euroa, kaava on vahvistunut vasta alkuvuonna 2023, josta johtuen suunnittelu ja rakentamisen aloitus viivästynyt.
 - Kaupunginpuutarhan alue 1,96 milj. euroa, kaavoitus on kesken.
 - Topinojan kiertotalouspuisto –kaava-alue 2,8 milj. euroa, suunnittelu valmistunut, urakan uudelleenkilpailutus kesken.
 - Raunistulan silta ja pt-kaavan joukkoliikennekatu 1,0 milj. euroa, suunnitelmat valmiit, urakan kilpailutus alkuvuodesta 2024.
 - Pihlajaniemi 1,0 milj. euroa, kaava vahvistunut v.2023 lopussa. Suunnittelu aikataulussa.
 - Kyläkulma kaava-alue 1,5 milj. euroa, suunnittelu viivästynyt.
 - Fabriikin alue (VR-konepaja) 1,75 milj. euroa, ajoituksen muutos.
 - Raunistulan silta ja pyörätie 6,7 milj. euroa, hankkeen hankintamenettely jouduttiin keskeyttämään ja aloittamaan uudelleen. Aikataulullisista syistä johtuen sillan valmistuminen v. 2023 aikana ei ollut enää mahdollista ja näin ollen kohteen tukirahoitus olisi jäänyt saamatta. Traficomien rahoituksen määrääjän jatko vuodelle 2024 varmistui 16.11.2023.

Investointiosan toteutumisvertailu (3/3)

Toimitilojen rakennuttamisen selvitys tilainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

- Toimitilojen rakennuttamisen osalta investointimenot olivat yhteensä 45,5 milj. euroa ja alittavat talousarviomäärärahan yhteensä noin 24,8 milj. euroa.
- Merkittävimmät kohteet, joissa määrärahaa jäi käyttämättä:
 - Sirkkalan koulun uudisrakennus ja saneeraus 2,3 milj. euroa, hanke valmistuu lopullisesti vasta 2024 vuoden aikana.
 - Pääskyvuoren koulun laajennus ja osittainen peruskorjaus 1,0 milj. euroa, hanke valmistuu lopullisesti vasta 2024 vuoden aikana.
 - Kaupungintalon pihapiiri 1,4 milj. euroa, hankesuunnitelmatarkennuksia ja piha-alueen selvityksiä tehty, hankkeen kumppanien kilpailutus alkaa keväällä 2024.
 - Turun Musiikkitalo, 5 milj. euroa, ajoituksen muutos, hankkeen toteutus alkanut lokakuussa 2023. Rahan käyttö ennakoitua vähäisempää.
 - Raunistulan koulu, tekninen peruskorjaus, 3,8 milj. euroa, ajoituksen muutos, työt alkoivat vasta lokakuussa 2023.
 - Wäinö Aaltosen koulu, Ylikylän korvaava uudisrakennus, 1 milj. euroa, rahan käyttö ollut vuoden 2023 aikana ennakoitua vähäisempää.
 - Pienet investointihankkeet kokonaisuus alittaa ennusteen yhteensä 6,3 milj. euroa. Suurin yksittäisen poikkeaman hanke pienet listalla on Puopellon koulun keittiön peruskorjaus 1,6 milj. euroa. Ajoituksen muutos, hankkeen aloitus siirtynyt lokakuulle 2023.

Kasvatus- ja opetuslautakunta (1/4)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Toimintatuotoissa on kasvua vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden 0,8 milj. euroa.
 - Tuet ja avustukset ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 1,2 milj. euroa. Suurin kasvua selittävä tekijä on koronarahat, jotka näkyvät vuonna 2023 palvelualueilla, kun ne ovat edellisinä vuosina olleet projektitoimiston luvuissa.
 - Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot ovat pienentyneet usean vuoden ajan, joka johtuu valtakunnan tason muutoksista, joita on tehty mm. tulorajoihin. Hoitomaksut pienentyivät edellisvuodesta 0,6 milj. euroa.
 - Toimintatuotoista puuttuu varhaiskasvatuksen saama pakolaisten noin 0,4 milj. euron valtionkorvaus, jonka haku hyvinvointialuemuutoksen takia myöhästyi ja kohdistuu vuodelle 2024.
- Toimintakuluissa on kasvua vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden 37,9 milj. euroa.
 - Henkilöstökuluissa kasvua on 26,0 milj. euroa, josta noin 10 milj. euroa tulee palkankorotuksista, kerta- ja järjestelyeristä. Lisäksi edellisen vuoden henkilöstökuluissa näkyy keväällä 2022 ollut lakko, jonka vaikutus oli noin 1,7 milj. euroa henkilöstökuluja vähentäen. Nämä selittävät henkilöstökulun noususta noin 11,7 milj. euroa. Koronarahojen näkyminen palvelukokonaisuudessa nosti henkilöstökuluja 1,6 milj. euroa ja tasa-arvorahojen kasvusta tulee 0,6 milj. euroa. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun vaihtuminen tasausmaksuksi lisäsi henkilöstökuluja 3,4 milj. euroa. Nämä kaikki edellä mainitut muutokset ovat yhteensä noin 17,3 milj. euroa. Henkilötyövuosimäärä kasvoi 224 edelliseen vuoteen nähden ja kasvu oli 149 henkilötyövuotta, jos kevään 2022 lakkoa ei huomioida. Tämä selittää loppuosan eli noin 8,7 milj. euron henkilöstökulujen nousun.
 - Palvelujen ostot ovat 8,7 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöstä suuremmat. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoina kasvua oli 5,3 milj. euroa ja työvoiman vuokrauksessa 2,4 milj. euroa, joka otettiin käyttöön laajemmin syyskuussa 2022. Ruokapalveluiden 0,7 milj. euron kuluskasvu tulee niin hintojen noususta kuin myös ateriamäärien kasvusta.
 - Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 1,1 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöstä pienemmät, koska edellisvuonna investointien aktivoinnit kohdistuivat väärin kululajiryhmiin. Nämä oikaistuna aineet ja tarvikkeet ovat edellisvuoden tasolla.
 - Muut toimintakulut ovat 4,2 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä suuremmat ja edellisessä kohdassa mainittu investointien aktivointeihin tehty oikaisu huomioiden kasvu on 3,1 milj. euroa. Tilavuokrien kasvu on 3,1 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
-377,6 M€
(2022 TP -340,5 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-37,1 M€
-10,9 %

Kasvatus- ja opetuslautakunta (2/4)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Suurimmat henkilöstömäärän kasvut ovat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueilla.
 - Varhaiskasvatuksessa elokuussa 2022 voimaan tullut lakimuutos koskien lapsen saamaa tukea on vaikuttanut henkilöstömäärän kasvuun. Henkilökuntaresurssiin on vaikuttanut myös alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa. Tämä koskee niin suomenkielistä kuin ruotsinkielisen varhaiskasvatusta.
 - Perusopetuksessa oppilaiden määrä on kasvanut, joka vaikuttaa henkilöstömäärään. Lisäksi valmistavaan opetukseen on tarvittu lisää henkilöstöä sen oppilasmäärän kasvettua, jossa näkyy erityisesti ukrainalaiset vieraskieliset lapset. Valmistavaa opetusta annetaan pienryhmässä, jossa on 12 oppilasta, opettaja ja ohjaaja. Opetusmuoto on selvästi kalliimpaa järjestää kuin tavanomainen yleisopetus.
- Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kustannusten kasvuun on vaikuttanut yksityisten palvelutuottajien palvelutuotannon kustannusten nousu, asiakasmaksujen osuuden pienentyminen ja alle 3-vuotiaiden määrän lisääntyminen varhaiskasvatuksessa sekä lapsen tuen järjestämiseen liittyvät kustannukset.
- Perusopetuksen osalta keskeisenä muutoksena on ollut Ukrainan kriisi, joka on näyttäytynyt nopeasti maahanmuuttajaoppilaiden määrän kolminkertaistumisena. Samalla on tarvittu kyseiselle kasvulle toimitiloja, jotka ovat osaltaan kasvattaneet menoja.
- Yleinen kustannustason nousu on ollut myös perusopetuksen palvelu- ja tarvikkehankinnoissa nähtävissä.
- Tilapalveluiden kustannukset nousevat voimakkaasti samaan tapaan edellä mainituista syistä.
- Myös kotikuntakorvaukset ovat huomattavat Turun kaupungin/Varhan sosiaalipalvelujen muualla sijoittamien oppilaiden vuoksi.

TOIMINTAKATE
-377,6 M€
(2022 TP -340,5 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-37,1 M€
-10,9 %

Kasvatus- ja opetuslautakunta (3/4)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Toimintatuotot olivat 2,4 milj. euroa talousarviota suuremmat.
 - Tuet ja avustukset sisältävät monia hankkeita, joihin ei ollut vielä päätöstä talousarviota laadittaessa ja sen takia niitä ei ole pystytty huomioimaan toimintatuottojen talousarviossa. Koronarahat ovat yksi tällainen hanke, johon saatu avustus oli 1,4 milj. euroa.
 - Toimintatuotoista puuttuu varhaiskasvatuksen saama pakolaisten noin 0,4 milj. euron valtionkorvaus, jonka haku hyvinvointialuemuutoksen takia myöhästyi ja kohdistuu vuodelle 2024.
- Toimintakuluissa talousarvioylitys oli lisämäärärahan jälkeen 11,1 milj. euroa.
 - Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 5,6 milj. eurolla. Lomapalkkavelka oli noin miljoona euroa ennakoitua suurempi johtuen sekä palkankorotuksista, ennakoitua suuremmasta pitämättömien lomien määrästä sekä henkilöstömäärän kasvusta. Loppuvuoden palkat olivat myös ennakoitua suuremmat, mitä ei kyetty syksyllä ennakoimaan lisämäärärahaa haettaessa. Lisäksi henkilöstökuluihin sisältyy muutama milj. euroa sellaisten hankkeiden kuluja, joista ei ollut päätöstä vielä talousarviota laadittaessa eikä sen takia ole huomioitu niissä eikä tuet ja avustukset - tuottolajiryhmässä.
 - Palvelujen ostot ylittivät talousarvion 2,4 milj. eurolla. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimennoissa ylitystä oli 0,9 milj. euroa ja perusopetuksen kotikuntakorvauksissa 0,6 milj. euroa. Oppilaskuljetusten tarve syksyllä oli ennakoitua suurempi, joka ylitti talousarvion 0,5 milj. eurolla. Tämä johtui Jäkärlän koulun siirtymisestä väistötilaan ja koulujen välisten kuljetusten kasvusta. Varhaiskasvatuksen työvoimavuokraus ylitti talousarvion 0,3 milj. eurolla käytön ollessa hieman suurempi loppuvuoden osalta, jota ei pystytty huomioimaan lisämäärärahaa haettaessa.
 - Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat talousarvion suuruisina. Maksetut avustukset alittivat talousarvion 0,2 milj. eurolla, mikä johtuu yksityisen hoidon tuen kuntalisän ennakoitua pienemmistä maksuista.
 - Muissa toimintakuluissa talousarvioylitys oli 3,3 milj. euroa. Tilavuokrien talousarviopoikkeama oli 2,9 milj. euroa, koska siihen ei haettukaan yhteisesti lisämäärärahaa loppuvuoden aikana.

TOIMINTAKATE
(netto)
377,6 M€
(nettomenojen ylitys
8,7 M€)

HENKILÖSTÖ
4 202 htv*

* Sisältää myös korona-
rahoituksen osuuden htv:stä

Kasvatus- ja opetuslautakunta (4/4)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvan vuoden talousarvioon

- Varhaiskasvatuksen saama valtionkorvaus pakolaislapsia koskien myöhästyi hyvinvointialueuudistuksen takia ja noin 0,4 milj. euron korvaus tullaan saamaan vuoden 2024 aikana.
- Varhaiskasvatuksen aamu- ja iltapäivätoiminta laskutti Varhaa eli hyvinvointialuetta syksyn 2023 osalta vaikeimmin vammaisten kouluikäisten lasten palvelujen tuottamisesta 0,75 milj. euroa, joka ei ollut tiedossa vielä talousarviovaiheessa. Tämä puuttuu myös vuoden 2024 talousarviosta, jossa tulovaikutus on koko vuoden osalta noin 1,5 milj. euroa.
- Lukiokoulutukseen tullaan lisäämään 60 aloituspaikkaa syksyllä 2024, mitä ei ole huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.
- Ammatillisen koulutuksen koulutuskorvauksia purettiin taseesta 0,5 milj. euroa. Tämä näkyy palveluiden ostoissa. Samansuuruinen koulutuskorvausten purku tullaan tekemään vielä vuonna 2024.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Tilipäätös ei ole täysin vertailukelpoinen, koska tapahtuma yksikkö siirtyi 1.9.2023 alkaen elinvoiman palvelukokonaisuuteen. Vaikutus vuoden 2023 toteumaan oli -0,2 milj. euroa. Vertailukelpoinen toimintakatteen muutos oli 0,8 %.
- Kirjastopalvelujen henkilöstökulut kasvoivat 0,5 milj. eurolla pääasiassa palkankorotusten seurauksena. Henkilötyövuodet kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna 2,5. Kumppaniyhtiöiltä ostettujen palvelujen kustannukset kasvoivat 0,2 milj. euroa. Aineiston hankinta toteutui noin 2000 kpl vähempänä kuin oli tavoitteena (56 000), mutta määrärahat ylittyivät siitä huolimatta.
- Museopalvelujen henkilöstökulut kasvoivat 0,3 milj. eurolla pääasiassa palkankorotusten seurauksena. Henkilötyövuodet kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna yhdellä. Sisäiset vuokrat kasvoivat 0,25 milj. euroa.
- Orkesterin henkilöstökulut ja taiteilijapalkkiot kasvoivat 0,2 milj. eurolla pääasiassa kustannustason nousun seurauksena. Henkilötyövuodet eivät muuttuneet vuoteen 2022 verrattuna. Orkesterin tuotot kasvoivat 0,5 milj. eurolla, joista kertaluonteisia oli 0,1milj. euroa.
- Palvelualuekohtaisista kustannustasonousuista huolimatta kulttuuripalvelujen nettomenojen kasvu pysyi erittäin maltillisen, koska muissa kuin henkilöstömenojen tiliryhmissä vuoden 2023 ulkoisten menojen toteuma olivat 0,2 milj. euroa vuoden 2022 toteumaa pienempi.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
-37,4 M€
(2022 TP - 37,3 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-0,1 M€
-0,3 %

Ei vertailukelpoinen vuoden 2022
tilinpäätökseen

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Talousarviomuutoksia kulttuuripalvelujen talousarvioon tehtiin 0,3 milj. eurolla (Historian ja tulevaisuuden museo ja muut varausmäärärahat) ja tuottoja rahastoista tuloutettu vuodelle 2023 0,2 milj. euroa).
- Hanketoiminnan tulot ylittyivät suunnitellusta noin 0,5 milj. eurolla. Vastaavasti ulkoa rahoitetun hanketoiminnan kustannukset ylittyivät suunnitellusta 0,6 milj. euroa.
- Myynti ja maksutuotot ylittyivät suunnitellusta 0,5 milj. eurolla. Muutosta selittää orkesterin konserttien kävijämäärien kasvu.
- Säännöllisten palkkojen kasvusta johtuva henkilöstömenojen kasvu pysyi muutetussa talousarviossa. Tilapäisen työvoiman suunniteltua suurempi henkilöstömenojen kasvu oli 0,5 milj. euroa, josta hankerahoituksen osuus oli 0,2 milj. euroa. Muut varausmäärärahoihin tai rahastotuloutuksiin perustuvat hankkeet aiheuttavat loput kasvusta.

TOIMINTAKATE
(netto)
37,4 M€
(nettomenojen alitus
0,3 M€)

HENKILÖSTÖ
386,4 htv

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvan vuoden talousarvioon

- Kirjastopalvelujen palvelujen palautuessa normaaliksi nettokustannukset ovat nousseet koronaa edeltävälle tasolle. Muutosta ei ole riittävästi huomioitu suunnittelussa. Kirjastopalvelujen tuottaminen nykyisellä tasolla vaatii 0,6 milj. euron tasokorotuksen talousarvioon.
- Kulttuuripalvelujen säännöllisistä toteutuneista palkoista laskettu palkankorotusten aiheuttama henkilöstömenojen kasvu tulee olemaan 0,4 milj. euroa. Vastaava euromäärä on varattu talousarvioon koko henkilöstömenojen kasvulle.
- Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna kuluvan vuoden talousarviossa on kasvua 0,2 %.

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Vertailtavuutta heikentää 1.6. tehty organisaatiomuutos, joka aiheutti joidenkin kustannusten siirtymisen entisen vapaa-ajan palvelukokonaisuuden yhteisistä menoista suoraan nuorisopalveluille. Tällaisia menoja olivat mm. yhteistilojen vuokrakustannukset ja tasausmaksut, jotka aiemmin on esitetty vain palveluluokkakohtaisessa toteumassa vyörytyksenä.
- Henkilöstökustannukset kasvoivat 0,2 milj. eurolla edellisestä vuodesta, joista eläkekuluja 0,1 milj. euroa. Henkilötyöpanos aleni vuodesta 2022 2,8 henkilötyövuotta.
- Muissa kustannuslajiryhmissä kasvua edelliseen tilinpäätökseen oli 2,3 %. Kasvu oli tasaista jokaisessa ryhmässä. Puolet kasvusta aiheutti asukasbudjetointikohteet.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
- 8,5 M€
(2022 TP - 8,1 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-0,4 M€
-5,0 %

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Henkilöstökuluja toteutui 0,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Vapautuneiden tehtävien täyttämässä oli viiveitä ja nuorten työllistämiseen tarkoitetuista kesätyömäärärahoista jäi osa käyttämättä. Työpaikkoja oli vähemmän tarjolla, koska suurin osa aiemmin nuoria työllistäneistä toimipisteistä siirtyi hyvinvointialueelle ja kaupunki ei voinut tarjota työpaikkoja Varhaan.
- Maksutuottojen kertyminen oli suunniteltua vähäisempää leirien ja retkien vähennyttyä ja ilmaispalvelujen lisääntyttyä. Lisäksi liikennekaupungin toiminnasta vastaa nykyisin palveluntuottaja. Liikennekaupunki on aiempina vuosina ollut nuorisopalveluiden suurin yksittäinen tulonlähde. Myös vuokratulot laskivat. Suurin osa tiloista on asiakkaille maksuttomia.
- Yökahvilatoimintaa ei toteutunut. Kilpailutukseen ei saatu tarjouksia. Tarkoitukseen oli varattu 0,17 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(netto)
-8,5 M€
(nettomenojen alitus
0,1 M€)

HENKILÖSTÖ
99,0 htv

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvan vuoden talousarvioon

- Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna kuluvan vuoden talousarviossa on kasvua 2,6 %, jonka aiheuttaa kasvavat ostopalvelukustannukset.
- Vuoden 2023 ei sisällä merkittäviä kertaeriä, joilla olisi vaikutusta kuluvan vuoden talousarvioon.

Liikuntalautakunta (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Tilinpäätös ei ole vertailukelpoinen vuoden 2022 tilinpäätökseen. Liikuntapalvelujen hoitoon siirtyi vuoden 2023 alusta Ruissalon leirintäalue, jonka nettovaikutus oli 0,3 milj. euroa.
- Liikuntapalvelujen vertailukelpoinen kasvu tilinpäätökseen 2022 oli 9,3 prosenttia.
- Suurin muutoksen aiheuttaja oli kaupungin sisäisten erien kasvu 1,5 milj. euroa.
- Toimintatuotot kasvoivat vuodesta 2022 noin 1 milj. euroa. Kasvusta 0,5 milj. euroa oli pääsymaksuja.
- Liikuntapalvelujen henkilöstökulut kasvoivat 0,3 milj. euroa ja henkilötyövuosien kasvu oli 3,7 htv (Ruissalo Camping 1,6 htv ja hankkeet 1,6 htv).
- Kumppaniyhtiöiltä ostettujen palvelujen kustannukset kasvoivat 0,2 milj. euroa.
- Avustukset yhteisöille kasvua 0,4 milj. euroa ja asukasbudjettikohteet 0,25 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
- 23,8 M€
(2022 TP - 21,5 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-2,3 M€
-10,6 %

Ei vertailukelpoinen vuoden 2022 tilinpäätökseen

Liikuntalautakunta (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Suunniteltua suuremmista tuloista oli 0,25 milj. euroa sellaista budjetoimatonta tuloa, joka aiheutti myös toimintakuluja. Merkittävä osa tuosta summasta oli projektihenkilöstön henkilöstökuluja ja palvelujen ostoja.
- Sisäiset vuokrat ylittyivät talousarvion nähden 0,4 milj. eurolla.
- Kun otetaan huomioon tehdyt talousarviomuutokset, henkilöstökulut ylittyivät 0,15 milj. eurolla.
- Aineissa, tarvikkeissa ja palvelujen ostoissa toteuma jäi 0,45 milj. euroa suunniteltua pienemmäksi. Arvioinnissa huomioitu talousarviomuutokset, jotka eivät aina kohdistu samalle laskentatunnisteelle.

TOIMINTAKATE
(netto)
-23,8 M€
(nettomenojen ylitys
0,1 M€)

HENKILÖSTÖ
111,6htv

Liikuntalautakunta (3/3)

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvaan vuoden talousarvioon

- Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna kuluvaan vuoden talousarviossa toimintakate on 0,6 milj. euroa pienempi.
- Kuluvaan vuoden talousarvioon nähden sisäiset vuokrat kasvavat 0,4 milj. eurolla.

Kaupunkiympäristö (1/5)

Kaupunkiympäristölautakunta – Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta – Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden talouden toteutuma oli 5,3 milj. euroa vuoden 2022 tilinpäätöstä huonompi. Toimintatuotot toteutuivat 3,6 milj. euroa suurempina ja toimintakulut 9,3 milj. euroa suurempina.

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus

- Maa- ja vesialueiden vuokratuottojen osalta elinkustannusindeksin 6 % kasvu on ollut poikkeuksellisen suuri verrattuna aikaisempaan n. 3,5 % kasvuun. Tämä yhdessä uusien ja uudistettujen vuokrasopimusten kanssa on vaikuttanut kokonaistulokertymään ja tuotot ovat ylittyneet n. 2,1 milj. euroa.

Kaupunkirakentaminen

- Palvelutuotannon muutokset infran kunnossapidossa, jossa sidosyksikköyhtiö aloitti toimintansa kunnossapitopalvelun tuottajana, Kauppatori-alueen käyttöönottoaminen rakennushankkeen valmistuttua sekä kunnossapidon järjestämisen kustannuksia korottavat vaikutukset olivat yhteensä noin 3 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
-36,1 M€
(2022 TP - 30,9 M€)

TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS
-5,3 M€
-17,0 %

Kaupunkiympäristö (2/5)

Kaupunkiympäristölautakunta – Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta – Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

Luvat ja valvonta

- Erityisesti asuntorakentamisen hiljentyminen vuoden 2023 keväästä lähtien on vähentänyt rakennusvalvonnan tuloja noin 1,5 milj. euroa rakentamisen huippuvuoteen 2022 verrattuna. Aikaisempiin vuosiin verrattuna vähennystä oli 1,1 milj. euroa (2021) ja 0,15 milj. euroa (2020).
- Pysäköintimaksujen määrä on noussut 0,65 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna.

Joukkoliikenne

- Myyntituotot: Lipputulot (Turku) ovat kasvaneet 5,5 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna.
- Liikennöintikustannukset (Turku) ovat kasvaneet 2,3 milj. euroa.
- Joukkoliikenteen matkamäärä oli 25,4 miljoonaa, joka on +16 % eli 3,5 miljoonaa matkaa enemmän kuin vuonna 2022, vuoteen 2019 verrattuna -3 % eli 0,9 miljoonaa matkaa vähemmän.

TOIMINTAKATE
(nettomeno)
-36,1 M€
(2022 TP - 30,9 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
-5,3 M€
-17,0 %

Kaupunkiympäristö (3/5)

Kaupunkiympäristölautakunta – Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta – Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden talouden toteutuma oli 9,8 milj. euroa talousarviota parempi. Toimintatuotot toteutuivat 7,5 milj. euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut 2,3 milj. euroa pienempinä.

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus

- Maa- ja vesialueiden vuokratuotot ylittivät talousarvion 2,1 milj. euroa (TA 26,1 milj. euroa) johtuen elinkustannusindeksin 6 % kasvusta (aiemmin keskimäärin 3,5 %).
- Palvelujen ostojen talousarvioalituksen 0,9 milj. euroa (TA 3,9 milj. euroa) suurin tekijä oli Turku Energian kokonaisuuden purkukustannusten siirtyminen vuodelle 2024 (KHO:n päätös 23.11.2023, kaava kuulutettu voimaan 25.11.2023).
- Henkilöstökulujen alitus 0,5 milj. euroa johtuu rekrytointien viivästymisistä, johon syynä osaavan henkilöstön saatavuusongelmat.

Kaupunkirakentaminen

- Infran kunnossapidon menot ylittyivät n. 2,3 milj. euroa. Suurimmat erät olivat toiminnan sopimuksien mukaiset Indeksikorotukset ym. (n.1,3 milj. euroa), alueiden lämmityskulut (n. 0,7 milj. euroa),
- Infran kunnossapidon tulot ylittyivät 1 milj. euroa, joista suurimmat erät olivat katulupatulot (0,6 milj. euroa), puun myyntitulot (0,1 milj. euroa) ja katulämmitystulot (0,15 milj. euroa).
- Muun kaupunkirakentamisen osalta menot alittuivat n. 0,4 milj. euroa ja tulot ylittyivät n. 0,1 milj. euroa.

TOIMINTAKATE

(netto)

-36,1 M€

(nettomenojen alitus
9,8 M€)

HENKILÖSTÖ

347,6 htv (tavoite 384)

Kaupunkiympäristö (4/5)

Kaupunkiympäristölautakunta – Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta – Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

Luvat ja valvonta

- Rakennusvalvontatuloja kertyi 0,83 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Syynä tähän oli pääasiassa uudisasuntorakentamisen merkittävä hiljentyminen.
- Pysäköintimaksut jäivät talousarviosta 0,16 milj. euroa. Osittain syynä oli maksullisen pysäköinnin laajentuminen arvioitua hitaammin. Osittain myös ihmisten liikkumiskäyttäytyminen on muuttunut etätöiden myötä ennakoitua pysyvämmiin. Pysäköintivirhemaksut jäivät talousarviosta 0,5 milj. euroa.
- Pieneläinlääkäripäivystyksen ostopalveluhinta nousi kilpailutuksen myötä 0,2 milj. euroa vuodelle 2023. Eläinlääkäripäivystyspalveluissa ei juuri ole kilpailua Turun alueella.

Joukkoliikenne

- Matkamäärä oli 3 % pienempi kuin normaalina vuotena 2019. Tulojen lisäys johtuu matkamäärän lisääntymisestä ja joukkoliikenteen arvonlisäprosentin alentamisesta 0 %:iin tammi-huhtikuun ajaksi. Lisäksi lähimaksaminen lisää joukkoliikenteen keskimääräistä tulosta per matka.
- Toimintatuotot liikennöinnin osalta (Turku) + 6,0 milj. euroa, josta suurten kaupunkien joukkoliikennetuki ylittyi 0,1 milj. euroa ja ilmastoperusteinen tuki 0,9 milj. euroa. Lipputulot ylittivät 4,9 milj. euroa ja Kelan koulumatkatuki 0,1 milj. euroa.
- Toimintakulut liikennöinnin osalta (Turku) - 1,1 milj. euroa ja joukkoliikenteen järjestämiskustannukset (Turku) + 0,26 milj. euroa.

TOIMINTAKATE

(netto)

-36,1 M€

(nettomenojen alitus
9,8 M€)

HENKILÖSTÖ

347,6 htv (tavoite 384)

Kaupunkiympäristö (5/5)

Kaupunkiympäristölautakunta – Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta – Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista kuluvan vuoden talousarvioon

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus

- Maa- ja vesialueiden vuokratuottojen kasvu on huomioitu talousarviossa ja toteumatarkastelua kehitetään tuottamaan parempia ennusteita.

Luvat ja valvonta

- Asuntorakentamisen vähäisyyden vaikutukset myös rakennusvalvonnan kuluvan vuoden talouteen on jo huomioitu talousarviossa.
- Pysäköintitulojen vähentyminen on osittain huomioitu talousarviossa.

Joukkoliikenne

- Joukkoliikennelautakunnan vuoden 2024 käyttötalouden talousarviosta siirretään 0,936 milj. euroa kaupunkiympäristölautakunnalle.

Kiitos!